

MISIR ARAP CUMHURİYETİ

TEMEL BİLGİLER VE EKONOMİK GELİŞMELER

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
TURKISH INDUSTRIALIST AND BUSINESSMEN'S ASSOCIATION

MISIR ARAP CUMHURİYETİ

TEMEL BİLGİLER VE EKONOMİK GELİŞMELER

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
TURKISH INDUSTRIALIST AND BUSINESSMEN'S ASSOCIATION

İÇİNDEKİLER

- ÖZET BİLGİ.....	1
- 1984 GÖSTERGELERİYLE KİYASLAMALAR.....	3
- GENEL BİLGİLER (Coğrafi Bilgiler ve Yönetim Şekli).....	4
- MİSİR EKONOMİSİNİN ANA HATLARI (Tarım, Sanayi, Enerji, Madencilik, Turizm)....	5
- KALKINMA PLANI.....	12
- MALİ DENGİ.....	14
- FİYATLAR VE ENFLASYON.....	16
- PARA BİRİMİ VE KAMBIYO KURU.....	17
- BANKACILIK VE BANKALAR.....	18
- MİSİR EKONOMİSİNİN BAŞLICA SORUNLARI.....	22
- DÖVİZ KAYNAKLARI.....	23
- DIŞ TİCARET (İhracat ve ithalat kalemleri, Ticari Partnerleri).....	24
- TÜRKİYE-MİSİR DIŞ TİCARETİ.....	25
- TÜRKİYE-MİSİR İLİŞKİLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER (Olumlu-Olumsuz).....	29
- MİSİR PİYASASININ YAPISI (Dağıtım Kanalları ve Tüketicinin Yapısı).....	31
- TÜRK ÜRÜNLERİNİN MİSİR'A İHRAÇ İMKANLARI.....	34
- DIŞ TİCARET MEVZUATI (İthalat, ihracat, Kambiyo, Gümrük İşlemleri).....	36
- YABANCI SERMAYE POLİTİKASI.....	46
- SERBEST BÖLGELER VE MEVZUATI.....	48
- MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ.....	59
- VERGİ SİSTEMİ.....	61
- TİCARET VE SANAYİ ODALARI.....	63
- BAKANLIKLAR.....	64
- İHRACATÇI KURULUŞLAR.....	65
- ŞEHİRİÇİ ULAŞIM.....	68
- OTELLER VE LOKANTALAR.....	69
- TATİL GÜNLERİ.....	72
- ÇALIŞMA SAATLERİ.....	72
- NAKLİYAT.....	73
- GENEL PAZARLAMA ETKENLERİ.....	73

ÖZET BİLGİ

Nüfus (1984)	: 47 milyon
Nüfus Artış Hızı	: % 2.6
Yüzölçüm	: 1 milyon km ²
Yaşam Süresi	: Erkek 59, Kadın 62
Nüfus Dağılımı	: 15 yaşın altı %43 Şehirlerde % 65 Başkent Kahire'de % 30
Okur-Yazar Oranı	: %44
Etnik Gruplar	: Mısırlı, Bedevi, Kıpti, Nubian
Dil	: Arapça, İngilizce
Din	: Müslüman (sünni) %92, Hristiyan %8
Başlıca Şehirler	: Kahire (Başkent) (14' milyon), Giza (2.3 milyon), İskenderiye (4.5 milyon), Süveys (3 milyon) Port Sait (3 milyon).
Komşular	: Batıda Libya, Güneyde Sudan, Doğuda İsrail, Kuzey- de Akdeniz.
Limanlar	: Port Sait, İskenderiye, Süveys
Devlet Biçimi	: Cumhuriyet
Devlet Başkanı	: Hüsnü Mübarek (14 Ekim 1981'den buyana)
Hükümet Başkanı	: Kemal Hasan Ali
Yerel Yönetim	: 26 idareden oluşur.
Savunma	: GSMH (1982)nin %8.2'si
Başlıca Sanayi Kolları	: Tekstil, kimya, petrokimya, çimento
Başlıca Ürünler	: Pamuk, pirinç, fasulye, meyve, tahıl, sebze, seker, mısır
Madenler	: Petrol, fosfat, alçıtaşı, demir, manganez, kireçtaşı
Petrol Rezervi (1983)	: 6 milyar varil
Ekilebilir Alan	: %4
Elektrik Üretimi (1982)	: 17.7 milyar kwh
İstihdam	: Tarım %46, sanayi %20, hizmet %34.
Enerji Tüketimi	: %11.2 (yıllık artış hızı)

Enerji Oretimi	: %15.6 (yıllık artış hızı)
Dış Borç (1984)	: 16 milyar dolar. GSMH'nin % 51.3'ü.
Brüt Uluslararası Rezerv(1984)	: 1.5 milyar dolar
İşçi Döviz (1984)	: 4 milyar dolar
Cari İşlemler Dengesi (1984)	: 2 milyar dolar (açık)
İthalat (1984)	: 14.5 milyar dolar
İhracat (1984)	: 5.3 milyar dolar
Enflasyon (1984)	: %17.1
Para Birimi	: Mısır Lirası; 1 Dolar = 2.222 Mısır Lirası (Ekim 1987)
Kişi Başına GSMH (1984)	: 720 dolar
GSYİH (1983)	: 32 milyar dolar
Turist Sayısı (1983)	: 1.5 milyon
Motorlu Araç Sayısı (1983)	: 600 bin özel, 300 bin ticari araç
Televizyon (1982)	: 6 milyon
Radio (1982)	: 12 milyon
Telefon (1982)	: 520 bin
Günlük Gazete (1983)	: Bin kişiye 54 gazete

1984 GÖSTERGELERİYLE KIYASLAMA

	MİSİR	TÜRKİYE	PORTEKİZ
Nüfus (Milyon)	45.9	48.4	10.2
Yüzölçümü (Bin Km ²)	1001	781	92
Kişi Başına GSMH (Dolar)	720	1160	1970
Kişi Başına GSMH (Artış hızı,%)	4.3	2.9	3.5
Enflasyon (1965-73 artış yüzdesi)	2.6	10.5	4.9
Enflasyon (1973-84 artış yüzdesi)	13.1	42.4	20.5
Yaşam süresi (Ortalama yaş)	60	64	74
Gelir Dağılımı (1973-74 rakamları)			
a) En üst Yüzde 10'a giren Nüfus %	33.2	40.7	33.4
b) En alt Yüzde 20'ye giren Nüfus %	5.8	3.5	5.2
Nüfus Artışı Yüzde (1965-73)	2.2	2.5	-0.2
Nüfus Artışı Yüzde (1973-84)	2.6	2.2	1.0
Kişi Başına Doktor sayısı (1973-81)	800	1500	450
Çalışanların Nüfusa Oranı	57	58	64
Kent Nüfusunun Genel Nüfusa Oranı	23	46	31
Toplam Harcamalar İçinde:			
a) Savunma Harcamaları (Yüzde)	15.7	13.2	-
b) Eğitim Harcamaları (Yüzde)	10.7	12.5	-
c) Sağlık Harcamaları (Yüzde)	2.8	1.8	-
Dış Borçlar (Milyon Dolar)	16358	16199	11153
Dış Borçlar GSMH'da Payı (Yüzde)	51.3	32.3	61.7
Cari İşlemler Dengesi (Milyon Dolar)	-1978	-1409	-502
İşçi Dövizleri (milyon Dolar)	3963	1820	2157
Uluslararası Rezervler Brüt (Mil.\$)	1486	2443	6774
Dış Ticaret Hadleri (1980=100)	100	90	98
İthalat Artış Hızı (1973-84 %)	15.3	2.8	2.1
İhracat Artış Hızı (1973-84 %)	6.2	11.4	5.2
İthalat (Milyon Dolar)	14596	10663	7975
İhracat (Milyon Dolar)	5286	7134	5208
Enerji Üretimi Artış Hızı (1973-84)	15.6	3.9	0.3
Enerji Tüketimi Artış Hızı (1973-84)	11.2	4.5	3.7
Özel Tüketim Artış Hızı (1973-84)	8.4*	2.6	1.5
Yatırım Artış Hızı (1973-84)	10.3	2.3	2.4
GSYİH Artış Hızı (1983-84)	8.5	4.1	-
Tarım Artış Hızı (1973-84)	2.5	3.3	-
Sanayi Artış Hızı (1973-84)	10.3	4.2	-

* Kamu Tüketimini de içeriyor.

GENEL BİLGİLER

COĞRAFİ BİLGİLER

Mısır Arap Cumhuriyeti kuzeyinde Akdeniz, doğusunda İsrail ve Kızıl Deniz, güneyinde Sudan ve batısında Libya ile çevrilidir. Yüzölçümü 1.002.000 km², nüfusu ise yaklaşık 47 milyondur. Nüfusun yüzde 90'ından fazlası Müslümandır (Sünni). Geriye kalan nüfusun çoğunluğu Hristiyan olup, yaklaşık 4 milyonu Kıptidir.

Mısır'ın belli başlı şehirleri Kahire (Başkent, 14 milyon), Giza (3 milyon), İskenderiye (4.5 milyon), Süveyş (3 milyon), Port Said (3 milyon)dir. Yüksek doğum oranı nedeniyle genel nüfusun yüzde 43'ünü 15 yaşın altındaki gençler oluşturmaktadır. Nüfusun yüzde 30'u Kahire'de yerleşiktir.

İklim genellikle sıcak ve kuru olup, yazları Kahire'de ortalama ısı 32 C'ye yükselir, İskenderiye civarında yıllık maksimum yağış miktarı 200 mm'dir. Ülkenin yüzde 90'ından fazlasını oluşturan çölde, ısı 45 C'ye ulaşmaktadır. Nüfusun yüzde 99'u vahalarda ve Nil vadisinde yaşamaktadır. Yazın sıcaklık maksimum 43 C'ye (100 F) ulaşmakta, kışlar ise ılık geçmektedir. Kışın günlük ortalama sıcaklık yaklaşık 18 C (65 F)dir.

YÖNETİM ŞEKLİ

1952 yılında General Muhammed Necip ve Albay Cemal Abdul Nassır tarafından Kraliyet Rejiminin yıkılması ile Cumhuriyet yönetimine geçilmiştir. Mısır'da çok partili bir sistem vardır. Meclis, 10'u Devlet Başkanının, 382'si halkın seçtiği kişilerden oluşur. Milli Demokrasi Partisi mecliste büyük çoğunluğa sahiptir. Meclisten başka 210 kişilik Danışma Kurulu vardır. Devlet Başkanı, Başbakan ve Bakanlar Kurulunu atar.

MISIR EKONOMİSİNİN ANA HATLARI

Başkan Nasır döneminde, 1970 yılına kadar uluslararası politik platformda önemli rol oynayan Mısır'da içte özel sektör büyük ölçüde ihmal edilmiş ve zayıflatılmıştır. 1974 yılına kadar dışa kapalı bir ekonomiye sahip olan Mısır Arap Cumhuriyeti'nde o dönemde özel sanayi sektörü millileştirildiği için, hala sınai üretimin yüzde 80'ini sağlayan geniş bir kamu sektörü oluşmuştur.

1973 Mısır-İsrail savaşından sonra, 1974 yılında Başkan Sedat'ın uygulamaya başladığı "açık kapı-El İnfitah" denilen liberal ekonomi politikası ile birlikte, ekonomi hızlı bir değişim temposuna girmiştir. Bu politikanın temel ilkeleri yabancı sermayeyi teşvik, devlet tekelinden piyasa ekonomisine geçiş ve kamu sektörüne ekonomik kararlarda serbesti tanınması olarak özetlenebilir. 1974 yılına kadar ithal-ikameci bir politika uygulayan Mısır, bu yıldan sonra ithalata dayandırılan ekonomisi ve 45 milyonluk nüfusu ile çok cazip bir pazar durumuna gelmiştir.

Bundan sonraki dönemde ödemeler dengesi açığının düşürülmesine çalışılmış, ve 1970 li yılların sonuna kadar milli gelirde her sene yaklaşık %9 luk bir artış sağlanmıştır. 1973 Savaşından büyük hasar gören ülkede, inşaat sektörü ve alt yapı tesislerinin yapımına hızla geçilmiş ve bu konuda ilerleme kaydedilmiştir. Tarımsal ve sınai üretimin arttırılması için yeni teknolojiler ithal edilmektedir.

A.B.D.-Mısır-İsrail arasındaki, 1978 yılında gerçekleştirilen Camp-David zirvesinden sonra ülkeye gelen Arap sermayesinde kesilme olmuşa da, A.B.D. ve AET ülkelerinin sermaye akımının başlaması bu olumsuz etkiyi fazlası ile telafi etmiştir. Örneğin Ekim 1978 ile, Eylül 1983 arasında Mısır'a sağlanan Amerikan ekonomik ve askeri yardımı, 9.5 milyar dolar düzeyindedir.

1981 Yılında-Başkan Sedat'ın öldürülmesinden sonra-başa geçen Başkan Mübarek, Sedat döneminde başlatılan "Açık Kapı" politikasına devam edileceğini ifade etmekte ise de, yabancı sermayenin tüketim yerine özellikle imalat sektörüne yönelmesini istemekte ve lüks veya temel mal sayılmayan maddelerin ithaline kısıtlamalar getirmektedir. Bu itibarla 1983 yılı Başkan Mübarek'in ithalatta kısıtlamalara başladığı yıl olarak kabul edilebilir.

MISIR EKONOMİSİNİN YAPISI

SEKTÖRLERİN GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILADAKİ PAYLARI (%)

<u>SEKTÖR</u> =====	<u>PAY</u> =====
Tarım	%20
Sanayi	%34
Hizmetler	%46

TARIM:

Petrol olgusu dikkate alınmadığında, Mısır Arap Cumhuriyeti tarımsal bir ülke olma niteliğini devam ettirmektedir. Buna karşın ülkenin coğrafi durumu itibari ile tarım için elverişli alanları çok kısıtlıdır. (Toprakların %3.5u tarıma elverişlidir) Topraklarının %90 ının çöl niteliğinde olması, ancak Nil nehrinin kıyısındaki 30.000 km² lik alanın ekime ayrılabilmesine olanak vermektedir. Bu duruma bir de sulama olanaklarının kısıtlılığı eklenince tarımda beklenen gelişme güçlükle sağlanabilmektedir.

Mısır'ın tarım üretimi GSMH'nin %20 sini ve ihracat gelirlerinin yaklaşık %30 unu oluşturmaktadır. Toplam tarımsal üretimin %53 ü pamuk ve mısırdan oluşmaktadır, sebze meyve üretimi ise toplam tarımsal üretim içinde %20 oranında bir yer işgal etmektedir. Bundan da anlaşılacağı gibi Mısır tarımı genellikle kuru tarla ziraatine dayanmaktadır.

Buğday Mısır'da en önemli ve en sorunlu tarımsal madde durumundadır. Nitekim, 1986 yılında buğday üretimi %3 artarak, 1.8 milyon tona çıkarken, tüketim %7 artmıştır. Bu nedenle Mısır buğday ihtiyacının %75 ini ithalat ile karşılamaktadır.

Hem tarım, hem de toprak ıslahı konusunda, Mısır'ın özel sektörüne ayrıcalık tanınmaktadır. Bir zamanlar devlet eliyle yönetilen büyük çiftliklerin yönetimi, bugün artık özel yatırımcılardan oluşan konsorsiyumlara geçmiştir. Küçük özel çiftlik sahipleri, özel sektöre sağlanan önceliklerden yararlanarak, et ve kümes hayvanları üretiminden büyük kârlar sağlamaktadırlar.

Mısır'ın canlı hayvan ve balık üretimi de iç tüketimi karşılamaktan uzak olup, bu maddelerin ithalatı kaçınılmaz durumdadır.

Tarım sahip olduğu %2'lik büyüme hızı ile, ekonomide en düşük büyüme hızına sahip olan sektördür. Yeni tarım alanlarının açılması, sulama programları uygulanması ve devlet destekleme alımları gibi genel politika uygulamalarına karşın, bu gün için Mısır nüfusunun ancak %27'si, tarımda kendine yeterli durumdadır. Bu nedenle bu gün tarımsal üretimde kendine yeterliliğe önem verilmekte ve yatırımlar tarıma yönelmektedir. 45 milyon olan nüfusun, her yıl % 2,8, ve gıda tüketiminin %5 oranında artması, gıda ithalatının yıllık tüketimin %50'sine ulaşmasına neden olmuştur.

Mısır hükümeti Tarımda özel sektöre ayrıcalık tanımaktadır. Bir zamanlar devlet eliyle yönetilen büyük çiftliklerin yönetimi, bu gün artık özel yatırımcılardan oluşan konsorsiyumlara geçmiştir.

SANAYİ :

Mısır'da sanayi üretimi, toplam üretimin % 34'ünü teşkil etmektedir. Günden güne artan iç talep, ithalat ikamesi için yapılan yatırım ve çalışmalar ile Mısır'ın dünya deniz ulaşımındaki avantajlı konumu, Mısır sanayisinin genel ekonomideki önemini artırmaktadır. Petrol üretiminin iç tüketimi karşılayabilmesi sanayinin gelişmesini önemli ölçüde etkilemiştir. Senelik %10 büyüme hızına sahip olan sanayi sektörünün gene de önemli eksiklikleri vardır. Bunlar; yetersiz üretim, üretimin standartlara uygun olmayışı, teknik ve dizayn eksikliği, kalifiye işçi noksanlığı ve sanayinin tevsii olanaklarının güçlüğüdür. Ayrıca rekabet gücüne sahip olmayan sanayi alt yapı tesislerindenve önemli hammadde kaynaklarından yoksundur. Dünya Bankasının bir çalışmasının bulgularına göre, kamu sektöründeki 12 kimya ve metal şirketlerinden, 5'inin enerji ve hammadde maliyeti, ürünlerinin toplam döviz değerinden fazladır.

Ülkede tekstil en önemli sanayi kollarından biridir. Diğer önemli sanayi kolları ise Gıda, kimya, madeni eşya malzemesi ve metalurji sanayiidir. Ayrıca İskenderiye limanında geniş çaplı bir gemi tersanesi bulunmaktadır. Yine alüminyum sanayinde üretim fazlasını ithal eden ülkeler arasında Türkiye'de yer almaktadır. Ağır sanayi devlet elinde olup, hafif sanayi ile özel sektör uğraşmaktadır. Toplam sanayi yatırımlarının % 80'i kamu sektörüne, % 20'si ise özel sektöre aittir.

Ağır sanayi planları, demir çelik ve inşaat malzemeleri sanayilerinde yoğunlaşmakta, çelik boru, cam ve çimento fabrikaları kurulmaktadır. Mısır'da doğal gaz kullanarak üretim yapan dört gübre fabrikası vardır. Otomobil sektöründe yalnızca bir tek otomobil montaj şirketi vardır. (El-Nasr Automotire Manufacturing Company-NASCO) NASCO'nun 1981 yılı üretimi 17.500 dolayında olduğu halde, ithalat yılda 32.000 otomobile ulaşmaktadır. Mısır devleti otomobil ve traktör lisanslarını ortak girişim anlaşmaları haline çevirmeye çalışmaktadır. Türkiye Mısır'a otobüs ve otomobil ihraç etmektedir.

Japonya'dan temin edilen kredilerle 680 milyon \$'lık Dikhelia Çelik Fabrikası, Damahour'daki 1000 MW'lık elektrik santrali için gaz türbinleri ve Kuzey Mısır elektrik düzenini sağlayacak merkezin yapımı sağlanmaktadır.

Hükümet sanayiye tekrar canlandırmaya kararlı gözükmektedir. Sanayiye geliştirme stratejisi mevcut firmaların mali yapılarının düzeltilmesine ve üretim kapasitelerinin etkin kullanımına acil öncelik vermekte olup, fazla ihtiyaç duyulan yeni teknolojinin getirilmesine çalışılmaktadır. Tekstil sanayi son yıllarda performansını ilerletmiştir. Gıda, kimya ve ecza sanayileri geliştirilmiştir. Hükümet yabancı sermayeyi teşvik etmektedir. Yetkililer yabancı yatırımları çekmek ve bürokratik gecikmeleri azaltmak için girişimde bulunmuşlardır. Yatırımlar için öncelikler, ucuz giyim, mobilya, ilaç, gıda, ucuz konut yapımı ve ithal ikamesi endüstrilerine verilmiştir.

1974'te Başkan Sedat, Batı sermaye ve teknolojisinin Mısır'a gelmesini öngören ve özel sektörün kalkınmasını teşvik etmeyi amaçlayan "Açık Kapa" politikasını ortaya atmıştır. Yeni politikanın başlıca özellikleri; yeni yatırım kanunları (1974'te çıkan 43 sayılı Kanun ve 1977'de çıkan 32 sayılı Kanun) acentelik kurallarında değişiklikler, daha liberal ithalat yönetmelikleri, serbest bölgelerin kurulması şeklindedir.

Bazı maddelerin 1984 yılı 9 aylık üretimi şöyledir.

<u>Madde İsmi</u>	<u>Üretim</u>
- Yünlü ve Apreli mensucat	10 Milyon Metre
- Battaniye	2.800.000 Adet
- Hazır Giyim ve İç Çamaşırı	39 Milyon Parça
- İç ve Dış Lâstik	634.000 Adet
- Otomobil	10.000 Adet
- Sabun	272.000 Ton
- Bisiklet	95.000 Adet
- Buzdolabı (8-10 Fit)	344.000 Adet
- Buzdolabı (10 fit'ten yukarı)	34.600 Adet
- Yemeklik Yağ	200.000 Ton
- Margarin	46.000 Ton
- Hayvan Yemi	1.120.000 Ton
- Sigara	36.000.000 Adet
- Süper Fosfat Gübre	708.000 Ton

Helwan'da kurulu olan demir-çelik fabrikasının kapasitesi 1.5 milyon tondur.

Naga Hamadi'de kurulu olan alüminyum tesislerin yıllık üretimi ise 166.000 tondur.

Mısır'da kamyon, otomobil, traktör, buzdolabı, televizyon ve video üretiminin tamamına yakını montaj şeklindedir. Diğer sanayiler ise genelde hammadde ve yedek parça bakımından dışarı bağımlı durumdadır. Özellikle, inşaat sektörü için gerekli ve ithalatta önemli bir yer tutan demir, çelik ve çimento sanayiinin geliştirilmesine çalışılmaktadır.

ENERJİ

Petrol Üretimi: Mısır 1976 yılından itibaren petrol ihracatçısı ülkeler arasına girmesine rağmen, OPEC'e üye değildir. 1982 yılında petrol rezervleri 4.2 milyar varil olarak tahmin edilmiştir ve bu rezervler yeni keşifler yolu ile hızla artmaktadır. 1984/85 döneminde petrol üretimi

42 milyon tona çıkmıştır.

Buna rağmen dünya petrol fiyatlarındaki düşüş ve iç tüketimin yüzde 10-14 oranında gösterdiği artış nedeni ile petrol ihracatı

2.5 milyar dolara düşmüştür. Petrol üretimi yaklaşık 1 milyon varil/gün kadardır.

The Egyptian General Petroleum Corporation (Mısır Genel Petrol Şirketi) petrol alanında iş yapan firmalarla petrol çıkarılması konusunda anlaşmalar yapmaktadır. Bu petrol şirketleri Occidental, BP, ELF'in oluşturduğu konsorsiyum ve Shell Winning Deminex, Getty Oil'dir. Shell'in bölgesi batı çölüdür. Diğerleri Süveyş körfezinde faaliyette bulunmaktadır. Royal Dutch/Shell grubundan yapılan açıklamaya göre, sondajcıların fazla başarı kazanamadan yıllardır araştırmalarını sürdürdükleri Batı çölünde işletme değeri olan bir petrol alanı keşfedilmiştir. Shell'in bu bölgede açtığı ilk kuyu günde 5.900 varil petrol sağlamaktadır. Keşfin tümüyle gerçekleştirilmesinden sonra günde en az 30.000-40.000 varil petrol üretileceği tahmin edilmektedir. Mısır petrolünün büyük miktarı Süveyş körfezinde faaliyette bulunan Süveyş Körfezi Petrol Şirketi (GUPCO) tarafından üretilmektedir. GUPCO'nun 4 ana alanı Marger, July, Ramadan ve October'dir. Petrol üretimi October alanında hızla artmakta olup, yaklaşık 95.000 v/g ile büyük bir petrol üretim alanıdır. 1982'nin başında petrol rezervleri 4.2 milyar varil olarak tahmin edilmiştir. Yeni keşifler, üretilen petrolden daha hızlı şekilde rezervlere eklenmektedir. Hızlı bir şekilde gelişen dahili petrol tüketimi, artan petrol ihracat gelirlerini sınırlayan bir faktördür. Tüketim yaklaşık yüzde 11-12 oranında gelişme kaydetmekte ve ihracat için sadece yaklaşık 200.000 v/g'lük bir miktar kalmaktadır.

RAFİNERİLER

<u>Bölge</u>	<u>Şirket</u>	<u>Kapasite</u>
İskenderiye	El-Nasr Petroleum	50.000
Süveyş	El-Nasr Petroleum	17.000
Süveyş	Suez Petroleum Processing	18.000
Tanta	Suez Petroleum Processing	16.000
Musturud	Suez Petroleum Processing	74.000
İskenderiye	Alexandria Petroleum Company	60.000
		235.000

Doğal Gaz Üretimi: Doğal gaz Batı çölündeki Delta'da, kısmen Akdeniz'deki üç alandan elde edilmektedir. Abu Maadi, Abu Ghararadiq ve Abu Qir'den elde edilmektedir. Gaz, çelik, demir, çimento gübre sanayileri ve birçok güç istasyonu için kullanılmaktadır. Gaz rezervi 6 trilyon cubic feet olarak tahmin edilmekte ve bu rezervler 12 trilyon cubic feete ulaştığı zaman, gaz ihracına izin verileceği belirtilmektedir.

Elektrik Üretimi: Elektrik talebini karşılayabilmek için, Mısır her biri 1 milyon Kw sağlayacak 8 nükleer santral kurmayı planlamaktadır.

MADENCİLİK

Mısır'da son yıllarda yapılan araştırmalarda büyük miktarda (tahmini 1.500 milyon ton) fosfat bulunmuştur. Fosfat üretimi son yıllarda düzenli bir şekilde artmış ve Üretim 656.000 tona ulaşmıştır. Yapı malzemeleri için artan hammadde talebi alçıtaşı üretimi ile karşılanmaya çalışılmaktadır. Asvan'da yılda 500.000 ton demir cevheri çıkarılmaktadır. Bahanla bölgesinde de 120 milyon ton demir olduğu tahmin edilmektedir. Bu cevherlerin çıkarılması için yılda 3.5 milyon ton demir üretecek bir proje SSCB yardımıyla yapılmaktadır. Süveyş civarında 80 milyon ton kömür yatakları bulunmuştur. Ayrıca az miktarda manganez, krom, tantalum ve molibden madenleri mevcuttur.

TURİZM

Politik ortamda gelişen istikrarla 1978 yılındaki Arap boykotuna karşın toplam turist sayısında büyük artış kaydedilerek, 1973'te 0.535 milyondan, 1985'de 1.5

milyona ulaşmıştır. Turizmden elde edilen gelir ise 1985'de 410 milyon \$.

1982/83-1986/87 KALKINMA PLANI

Planda gerçekleşmesi istenen ana hedefler şunlardır:

- Artan nüfusun hayat standardını yükseltmek için gerekli büyüme hızını arttırmak,
- Tarım ve sanayi sektörünün gelişmesine öncelik tanımak,
- İnşaat kapasitesi ve temel hizmetlerini genişletmek,
- İnsan gücünün üretim kapasitesini eğitim programlarıyla yükseltmek,
- Konut için gerekli sermaye tahsis etmek,
- Ödemeler dengesindeki balansı sağlayabilmek.

Plana göre ortalama yıllık yüzde 6.8'lik büyüme hızıyla milli kaynakların değerinin 1981/82'deki 28.7 milyar Mısır Lirasından, 1986/87'de 40 milyar Mısır Lirasına yükseltilmesi beklenmektedir. GSMH yüzde 44.8'lik büyüme hızıyla 34.2 milyar lira den, 1986/87'de 49.5 milyar Mısır Lirasına çıkarak 15.3 milyar Mısır Liralık bir artış kaydedecektir. Kamu ve özel sektörde toplam yatırımlar için 34.1 milyar Mısır Lirası ayrılmıştır. Bunun 26.1 milyarı kamu, 8 milyarı özel sektördeki yatırımlara harcanacaktır. Toplam ithalatın 1981/82'deki 8015 milyon Mısır Lirasından 1986/87'de 9538 milyon Mısır Lirasına çıkması beklenmektedir. (yıllık ortalama yüzde 3.5'lik bir artışla). Bunun sonucu olarak Mısır ekonomisinin ithalata olan bağımlılığının azalması hedeflenmiştir. İthalatın GSYİH'ya oranı 1981/82'deki yüzde 38.7'den 1986/87'de yüzde 31.3'e düşecek, 5 yıllık plana göre mal ve hizmetlerin yıllık ortalama yüzde 9.2'lik büyüme hızıyla 1981/82'deki 5410 milyon Mısır Lirasından, 1986/87'de 8400 milyon Mısır Lirasına yükselecektir. Aynı plana göre nüfusun 1987 sonlarında 51 milyona çıkması beklenmektedir.

Planda yatırımlar için ayrılmış tahsisatlar şu şekildedir:

- Sanayi ve Maden sektörü için 8.5 milyar Mısır Lirası (% 26)
- Tarım sektörü için 4 milyar Mısır lirası (% 12.2)
- Petrol sektörü için 1.4 milyar Mısır Lirası (% 4.1)
- Ulaşım ve Haberleşme sektörü için 5.4 milyar Mısır lirası (% 16.8)
- İşgücü için 2.6 milyar Mısır lirası (% 8)
- Kamu hizmetleri için 2 milyar Mısır lirası (% 6.1)
- Sağlık ve Eğitim hizmetleri için 1.5 milyar Mısır lirası (% 4.5)
- Konut yapımı için 3.6 milyar Mısır lirası (% 11.2)

1982/83 MALİ YILI DENGESİ VE 1982/83 - 1986/87 5 YILLIK KALKINMA PLANI
(1981/82 Fiyatlarına Göre Milyon Mısır Lirası)

Kaynaklar	1982/83 Planı	Büyüme Hızı	1986/87 Planı	Büyüme Hızı
Faktör Maliyetine Göre G.S.Y.I.H.	21316.0	8.5	28675	7.9
Dolaylı Vergiler	2386.0	6.4	4040	5.5
Tahsisatlar (Hesaptan Düşülmüş)	2040.0	2.0	2300	2.8
Piyasa Fiyatına göre G.S.Y.I.H.	22562.0	8.9	30415	8.0
İthalat (Mal ve Hizmetler)	8132.0	1.5	9535	3.5
Toplam Kaynaklar	30694.0	6.8	39950	6.8
Tüketimler				
İç Tüketim	15329.3	5.4	18630	5.1
Hükümet Tüketimi	3931.0	8.3	5320	7.9
Toplam Tüketim	19260.3	5.9	23950	5.7
Sermaye Teşekkülü	5420.7	9.5	7500	8.7
Sermaye Hisselerindeki Değişmeler	100.0	—	100	—13.0
Brüt Sermaye Teşekkülü	5320.7	3.3	7600	8.1
İhracat (Mal ve Hizmetler)	6113.0	13.3	8400	9.2
Toplam Kullanımlar	30694.0	6.8	39950	6.8
G.S.Y.I.H.'da Tasarruflar	3301.7	29.7	6465	20.5
Milli Tasarrufların Brütü	3740.7	19.9	7100	17.9
Dengedeki Açık	1580.0	—22.2	500	—24.4

1982/83 - 1986/87 5 YILLIK PLÂNDA SEKTÖREL YATIRIMLAR
(milyon Mısır lirası)

	5 Yıllık Plânda Tamamlanmış Yatırımlar (1977 - 1981)			5 Yıllık Plânda Proje Safhasındaki Yatırımlar (1982/83 - 1986/87)		
	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel	Toplam
Üretim Sektörü	6723.4	1630.4	8353.8	13958	3440	17398
Tarım, Bayındırlık, Sulama ve Drenaj	1063.5	442.8	1506.3	2900	1095	3995
Endüstri ve Maden	3617.5	1054.1	4671.6	6678	1825	8503
Petrol	437.4	—	437.4	1344	—	1344
Elektrik	1185.6	—	1185.7	2599	—	2599
Müteahhitlik	419.3	133.5	552.8	437	520	957
Dağıtım Sektörü	4200.3	202.5	4402.8	6546	583	7129
Ulaşım ve Süveyş Kanalı	3781.7	133.5	3915.2	5485	350	5835
Ticaret, Maliye, Sigorta ve Turizm	418.6	69.0	487.6	1061	233	1294
Hizmet Sektörü	2595.8	1484.2	4080.0	4398	3692	8090
Konut	432.4	1260.0	1692.4	206	3442	3648
Eğitim, Sağlık ve Diğer Hizmetler	1146.7	224.2	1370.9	2199	250	2449
Tahsis Edilmemiş Yatırımlar	—	—	—	300	—	300
Brüt Sabit Yatırımlar	13519.5	3317.1	16836.6	25202	7715	32917
Emlâk	—	—	—	275	285	560
Yatırım Harcamaları	—	—	—	600	—	600
Toplam Yatırımlar	13519.5	3317.1	16836.6	26077	8000	34077

Mali Denge*

(1981/82 Fiyatlarına Göre/Milyon Mısır Lirası)

Kaynaklar

Faktör Maliyetine Göre G.S.Y.I.H.	19638.8	8.5
Dolaylı Vergiler	3088.0	6.4
Tahsisatlar (Hesaptan Düşülmüş)	2000.2	2.0
Piyasa Fiyatına göre G.S.Y.I.H.	20726.8	8.9
İthalat (Mal ve Hizmetler)	8015.0	1.5
Toplam Kaynaklar	28741.8	6.8

Tüketimler

İç Tüketim	14550.7	5.4
Hükümet Tüketimi	3630.5	8.3
Toplam Tüketim	18181.2	5.9
Sermaye Teşekkülü	4950.0	9.5
Sermaye Hisselerindeki Değişmeler	200.0	-
Brüt Sermaye Teşekkülü	5150.0	3.3
İhracat (Mal ve Hizmetler)	5410.6	13.3
Toplam Kullanımlar	28741.8	6.8
G.S.Y.I.H.'da Tasarruflar	2545.6	29.7
Milli Tasarrufların Brütü	3120	19.9
Dengedeki Açık	2030.0	-22.2

Mısır iç kaynaklarını yatırıma dönüştürmekte büyük güçlük çekmektedir. Kamu maliyesinin yapısı itibarı ile harcamalar enflasyondan bütünüyle etkilenmekte, buna karşın gelirler sabit kaldığından, bütçe açığı gittikçe artmaktadır. 1981-1982 mali yılında devlet harcamaları toplam GSYİH'nın % 58'ini oluşturmuştur. Net bütçe açığının GSMH daki payı ise % 20'dir. Bütçe açığı her yıl banka sisteminden istikrazla karşılanmakta, bu da para hacmini (1982'de % 42'ye varan) büyük oranlarda artırmaktadır. Bütçeye en büyük yükler enerji ve gıda maddesi sübvansiyonlarıdır. 1979 yılına kadar Mısır'da mali yıl ile takvim yılı aynı iken, 1980'de mali yıl 1 Temmuz-30 Haziran devresi olarak kabul edilmiştir.

* Son rakamlar bulunamamasına rağmen örnek oluşturması bakımından verilmektedir.

BÜTÇE

Mısır ekonomisinde Gayri Safi Bütçe Açığı 1985/86 için 4.900 milyon Mısır Lirası ve 1986/87 için 5.555 milyon Mısır Lirasıdır (tahmin). Önceki yıllar için harcama ve gelir kalemi aşağıda verilmiştir.

BAŞLICA BÜTÇE KALEMLERİ (Milyon Mısır Lirası)

	<u>1981/82</u>	<u>1982/83</u>	<u>1983/84</u>	<u>1984/85</u>
Harcamalar				
- Cari	7.147,9	8.753,8	9.891,3	11.354,5
- Yatırım	3.700,0	3.935,5	4.400,0	4.865,0
- Sermaye Transferi	1.411,7	1.924,0	1.918,3	2.057,7
Toplam Harcamalar	12.259,6	14.613,3	16.209,6	18.277,2
Gelirler	8.733,6	9.768,0	11.197,2	12.877,2
Gayri Safi Açık	3.526,0	4.845,3	5.012,4	5.400,0
Finansman	3.526,0	3.345,3	3.712,4	4.200,0
- Dış	1.655,0	1.278,9	1.387,0	1.522,1
- İç	1.871,0	2.066,4	2.325,4	2.677,9
Net Açık	0,0	1.500,0	1.300,0	1.200,0

FİYATLAR VE ENFLASYON

Mısır'da yıllardan beri devam eden büyük bir gelir dağılımı eşitsizliği mevcuttur. Bu nedenle Hükümetler, düşük gelirliilerin alım gücünü arttırmak ve sosyal patlamalara engel olmak bakımından birçok maddenin fiyatı ile servis ücretlerini sabit tutmaktadır. Bu amaçla bütçede, özellikle ekmek, pirinç, çay, yağ, bütangaz ve et gibi maddelere uygulanmak üzere yaklaşık 2.4 milyar Mısır Lirası sübvansiyon ayrılmaktadır.

Halen, yeni mezun olan bir Üniversite mezununun kamu sektöründe 50-60 Mısır Lirası ile işe başladığı dikkate alınacak olursa, sübvansiyonların gerekliliği daha iyi anlaşılmış olacaktır.

Kırsal yörelerde tüketici fiyatları 1981/82'de yüzde 10, 1982/83 ve 1983/84'te yüzde 20 artmıştır.

Toptan eşya fiyatları ise 1982/83'te yüzde 22, daha sonraki iki yılda ise yüzde 30 civarında ve 1986'da ise yüzde 20'dir.

Özetle, tüketiciler, sübvansiyon yapılanlar dışındaki mal ve hizmetler için yıllık yüzde 30 enflasyonla karşı karşıya bulunmaktadır.

Bütçedeki açığa rağmen, emisyonunda yüzde 27 civarında artış olması ise enflasyonun kontrol altına alınmasını zorlaştıracak benzemektedir.

Coğrafi durumu nedeni ile üretim olanakları kısıtlı olan ve büyük ölçüde gıda maddesi ithalatçısı olan Mısır tüketim maddelerinin dünya fiyatlarındaki artışlarından geniş ölçüde etkilenmekte ve dolayısıyla iç piyasada fiyat artışlarının önüne geçilememektedir.

1987 yılı için resmi fiyat artışı yüzde 20 olarak belirtilmiştir, ancak bu oran hesaplanırken malların sübvansiyon edilmiş fiyatları kullanıldığından, gerçek artışın yüzde 20'nin üstünde olduğu tahmin edilmektedir.

PARA BİRİMİ VE KAMBIYO KURU

Para birimi Mısır Lirasıdır.

1 Mısır Lirası (E) = 100 Piastre (Pias.) = 1000 milim'dir.

Madeni Paralar = 1/2, 1, 2, 5 ve 10 piastre

Kağıt Paralar = 5, 10, 25 ve 50 piastre; 1, 5, 10, 20 ve 100 Mısır Lirasıdır.

100 M.L.'ye çok ender rastlanmaktadır.

Ülkede farklı kur uygulamaları yapılmaktadır. Bunlar;

A) Kliring anlaşmalı ülkelere uygulanan kur (Eylül 1984):
0.4 Mısır Lirası : 1 ABD Doları

B) Resmi kur (Mart 1986):
0.70 Mısır Lirası : 1 ABD Doları

Bu kur buğday, şeker ve diğer temel maddelerin ithalatı ile Süveyş kanalı gelirleri ve Devlet borçlarına uygulanmaktadır.

C) Resmi teşvikli kur (Mart 1986):
0.84 Mısır Lirası : 1 ABD Doları

Yabancı sermaye ve kâr transferleri ile turistlere bu kur uygulanmaktadır.

D) Dalgalı ticari kur (Haziran 1986):
1.37 Mısır Lirası : 1 ABD Doları

Bu kur özel sektör ithalatı, resmi kur üzerinden yapılmayan kamu sektörü ithalatı, turizm ve işçi gelirlerine uygulanmaktadır.

BANKACILIK

Mısır'daki tüm bankacılık işlemleri Merkez Bankası (Central Bank of Egypt) tarafından kontrol edilmektedir. Reeskont ve faiz hadlerinin yanısıra para, kredi ve bankacılık politikaları Merkez Bankası'nca tesbit edilmektedir. 1975'te bankacılık sisteminde liberal uygulamaya geçilmesi ile başlıca büyük bankaların sektörel işleyişleri üzerinde kısıtlamalar kaldırılmıştır. Ülkedeki bankalar ticari ve ticari olmayan bankalar (İhtisas Bankaları) olarak ikiye ayrılmıştır. Bunlar da sahiplerine göre, devlet bankaları, Mısır- Yabancı ortaklığı ile kurulmuş bankalar, Mısırlıların iştirakiyle kurulmuş özel bankalar ve çok uluslu bankaların şube ve temsilcilikleri olarak 4 grupta toplanmaktadırlar. Yabancı bankaların Mısır'a gelişi 1974 bışlarında liberal ekonomiye geçiş ile başlamıştır.

BANKALAR

Merkez Bankası (Central Bank of Egypt)
31 Kasr El Nil St. Cairo
Tel: 75 15 29 - 75 17 38 - 75 17 03 - 71 15 41
Teleks: 386, 92236 CBEER UN

TİCARİ BANKALAR

a) Devlet Bankaları:

- Bank Mısır
151, Mohamed Farid St. Cairo
Tel: 91 27 11 - 91 21 50 - 91 21 06
Teleks: 92242 - 92325 - 92553 BANSR UN

- Banque du Caire
22, Adly St. POB 1495 - Cairo
Tel: 74 64 44 - 74 66 16 - 74 67 27
Teleks: 92022 BNKHR UN - 92838 UN

- Bank of Alexandria
6, Salah Salem St. Alexandria
Tel: 80 62 12
Teleks: 54107

- National Bank of Egypt
24, Sherif St. - Cairo
Tel: 74 41 43 - 74 41 75 - 74 42 17
Teleks: 92911 NBE FX UN , 92238 NBE UN - 327 NBE CRO UN - 92832 NBE UN

b) Yabancı İştirakli Ticari Bankalar: .

- Alexandria Kuwait International Bank
110, Kasr El Eini St. Cairo
Tel: 32 529 - 33 995/7
Teleks: 92953 AKIB UN
- Banque du Caire et de Paris SAE
14, Saray El Kobra St. - Garden City
Tel: 30 396 - 20 828 - 24 194
Teleks: 93722 BACAP UN
- Bank of Credit and Commerce (Misr) SAE
106, Kasr El Aini St. Cairo Center Bldg. POB 303 - Cairo
Tel: 76 23 18 - 76 24 15 - 76 23 78
Teleks: 94130 BCCMS UN - 92844
- Cairo Far East Bank SAE
104, El Nil St. - Dokki
Tel: 71 02 80 - 71 35 54 - 71 30 64
Teleks: 93977 CASOL UN
- The Chase National Bank Egypt SAE
12, El Birgass St. POB 2430 - Garden City
Tel: 25 263/5 - 27 219 - 23 904
Teleks: 332 CNBKCA UN - 92394 CNBKCA UN
- Delta International Bank
1113, Corniche El Nil POB 1159 - Cairo
Tel: 75 34 84 - 74 32 93 - 75 09 41
Teleks: 92683 EGAMB UN
- Faisal Islamic Bank of Egypt
1113, Corniche El Nil POB 2446 - Cairo
Tel: 75 31 09 - 75 31 65
Teleks: 92830
- Misr International Bank SAE
14, Alfi St. POB 631 - Cairo
Tel: 75 12 15 - 75 10 66 - 75 10 4A - 75 10 33
Teleks: 9391 - 93852 SCB UN

c) Sermayesinin tümü Mısırlılara Ait Ticari Bankalar:

- Al Ahran Bank
22, Etehad El Mohameen Al Arab St. Garden City
Tel: 24 304 - 24 522 - 24 512 - 27 112
Teleks: 92228 AHRBK UN
- Alexandria Commercial and Maritime Bank
85, El Moreya Ave. Alexandria
Tel: 21 556 - 21 236
Teleks: 54553 ACMB UN
- Alwatany bank of Egypt
50, Sarwat St. POB 750 - Cairo
Tel: 92 40 06 - 92 46 77
Teleks: 94132 WATNY
- Bank of Commerce and Development (AI Tegaryoon)
30, Ramses St. POB 1373 - Cairo
Tel: 75 59 15 - 75 59 16 - 75 47 84
Teleks: 94330 BCD UN
- Mohandes Bank SA
30, Ramses St. POB 2778 - Cairo
Tel: 74 86 59 - 75 09 72 - 75 19 73
Teleks: 93950 - 93391 MB UN
- National Bank for Development
48 - 50, Abdel Khalek Sarwat St. POB 647 - Cairo
Tel: 93 33 31 - 93 35 59 - 93 22 28
Teleks: 94089 - 94090 NBD UN
- The Nile Bank SAE
35, Ramses St. POB 2741 - Cairo
Tel: 74 14 17 - 74 35 02 - 75 11 05
Teleks: 344 - 93368 BANIL UN

d) Çok uluslu bankaların Mısır'daki şubeleri ve temsilcilikleri: Mısır'da Credit Suisse, Citibank, Middle East Bank, Credit Lyonnais, American Express gibi çok uluslu bankaların 50'den fazla şube ve temsilcilikleri bulunmaktadır.

TİCARİ OLMAYAN BANKALAR (İhtisas Bankaları)

a) Kamu Sektörüne Ait Ticari Olmayan Bankalar:

- Arab LandBank
33, Abdel Khalek Sarwat St. POB 26 - Cairo
Tel: 74 85 06 - 75 99 37
- Credit Foncier Egyptien
11, El Mashhady St. POB 141 - Cairo
Tel: 91 19 77 - 91 16 14 - 91 01 97
- Development Industrial Bank
110, Galaa St. - Cairo
Tel: 77 92 47 - 77 91 88 - 77 90 87
Teleks: 92643 DIBAK UN
- Nasser SocialBank
35, Kasr El Nil St. POB 2552 - Cairo
Tel: 74 43 77 - 74 45 36 - 74 44 84
Teleks: 92754 NSRBK UN
- National Import Export Bank
28, A Talaat Harb St. - Cairo
Tel: 74 86 81 - 74 62 93
- National Investment Bank
5, Abdel Meguid El Remaly St. Bab El Louk - Cairo
Tel: 21 336 - 29 591
- Principal Bank for Development and Agricultural Credit
110, Kasr El Eini St. - Cairo
Tel: 31 229 - 33 148 - 28 806
Teleks: 93045 PBDAC

b) Özel Sektöre Ait Ticari olmayan Bankalar:

- Arab Investment Bank
Union Arab Bank for Development and Investment
1113, Corniche El Nil POB 1147 - Cairo
Tel: 75 33 01/2
Teleks: 93025 INVBK UN

- Cairo Barclays International Bank SAE
POB 2335 - Cairo
Tel: 29 422 - 29 415 - 23 764 - 21 800
Teleks: 92343, 93374
- Credit International d'Egypte SAE
2, Talaat Harb St. POB 831 - Cairo
Tel: 75 97 38 - 75 99 42 - 75 74 41
Teleks: 93680 CIE UN
- Housing and Development Bank
26, El Batal Ahmed Abdel Aziz St. Dokki
Tel: 71 71 70 - 70 36 95
- Islamic International Bank for Investment and Development
4, Addi St. POB 180 - Dokki
Tel: 84 32 98 - 84 39 36 - 84 64 36
Teleks: 94248 IBID UN
- Misr Iran Development Bank
8, Adly St. - Cairo
Tel: 92 22 97 - 93 90 49 - 91 18 06
Teleks: 92389 - 92543 MIDB UN
- National Societe Generale Bank
4, Talaat Harb St. POB 2664 - Cairo
Tel: 74 73 96 - 74 74 98 - 77 02 91
Teleks: 93894 NASOG UN
- Societe Arabe Internationale de Banque (SAIB)
10, Abdel Salem Aref St. POB 2673 - Cairo
Tel: 74 72 66 - 75 72 95
Teleks: 92693 SOBANK UN

Mısır Ekstremizminin Başlıca Sorunları

Sübvansiyonlar: IMF tarafından gerçekleştirilen bir çalışmanın bulgularına göre GSMH'den sübvansiyonlara ayrılan miktarın payı 1981 yılında yüzde 13'e yükselmiştir. Yıllık enerji sübvansiyonları 3.5 milyar dolar gıda sübvansiyonları ise 2.3 milyar dolar düzeyindedir. Sübvansiyonlar devlet bütçesinde önemli açıklara neden oldukları gibi, fiyatların yapay olarak düşük tutulması nedeni ile gereksiz

tüketime yol açmaktadırlar. Ayrıca ekonomideki kaynakların yanlış dağılımı ve verim düşüklüğü de sübvansiyonların olumsuz sonuçlarındandır.

2. Tarımda ekilebilir arazinin darlığı ve verim düşüklüğü
3. Sanayide rekabet gücü eksikliği
4. Hızlı nüfus artışı
5. Gelir dağılımındaki eşitsizlik
6. Alt yapı eksikliği

MISIR'IN DÖVİZ KAYNAKLARI

Ülkenin döviz gelirleri başlıca 4 kaynaktan sağlanmaktadır. Bunlar:

- Petrol ihracatı
- İşçi dövizleri
- Turizm
- Süveyş kanalı gelirleridir.

Arap ülkelerinde çalışan 3 milyon kadar Mısırlı işçinin ülkeye kazandırdığı döviz 3.5 milyardır. Petrol ihracatı da yaklaşık 3 milyar düzeyinde gelir sağlamaktadır. En güvenilir döviz kaynağı 1 milyar dolarlık düzeyi ile Süveyş Kanalı'dır.

Döviz gelirlerine rağmen 17 milyar düzeyindeki dış borç miktarı Mısır ödemeler dengesini olumsuz etkilemektedir.

DIŞ TİCARET

MISIR'IN DIŞ TİCARET RAKAMLARI (ABD \$ Milyon)

<u>Yıllar</u>	<u>İthalat (CIF)</u>	<u>İhracat (FOB)</u>	<u>Denge</u>
1979	3877.2	1839.8	-1997.4
1980	4859.9	3046.9	-1812.1
1981	8782.2	3232.9	-5549.3
1982	9078.0	3120.2	-5957.8
1983	10275.0	3214.0	-7061.0
1984	10766.0	3140.0	-7626.0
1985	9961.0	3714.0	-6247.0
1986			
1987			

Başlıca İthal Kalemleri

Her türlü gıda maddeleri (canlı hayvan, hayvansal ürünler, hububat bakliyat)
İnşaat malzemesi
Orman ürünleri
Her çeşit makina ve aletler
Komple tesisler
Nakil vasıtaları
Traktör ve tarım araçları

Mısır'ın ithalat yaptığı başlıca ülkeler: (Toplam içindeki paylarına göre sıralanmıştır)

ABD

B.Almanya

Fransa

İtalya

İngiltere

Japonya

Hollanda

Yunanistan

İthalatın büyük kısmı kamu kuruluşları tarafından ve genellikle ihale yolu ile yapılmaktadır. Mısır mevzuatı uyarınca ihalelere ancak Mısırlı (kamu veya özel sektöre mensup) bir mümessil firma aracılığı ile katılmak mümkündür. Özel sektör ise ithalatı temel prensip olarak kendi dövizini kendi temin etme durumundadır.

Başlıca ihraç kalemleri :

Petrol ve Petrol ürünleri (Benzin, mazot ve diğer işlenmiş petrol ürünleri)
Pamuk ve pamuk ürünleri (pamuk döküntüleri, pamuk ipliği, pamuklu dokuma)
İşlenmemiş alüminyum
Narenciye
Şeker (Rafine)
Pirinç
Patates
Kimyevi maddeler
Diğer Hammaddeler

Mısır'ın ihracat yaptığı Başlıca Ülkeler (Toplam içindeki paylarına göre sıralanmıştır)

İtalya
İsrail
Fransa
Romanya
Hollanda
A.B.D.
Sovyetler Birliği
B.Almanya

TÜRKİYE - MISIR DIŞ TİCARETİ

Türkiye ile Mısır arasındaki ticari ilişkiler 1976 yılına kadar 1966 tarihli Ticaret Anlaşması çerçevesinde ve kliring esasına göre cereyan etmekte idi. Ancak bu anlaşma iki ülke arasında ticari ilişkilerin gelişmesini sağlayamamış ve 1976 Nisanında Ankara'da iki hükümet yetkililerinin katılımıyla yapılan görüşmeler sonucunda, 20.4.1976 tarihli, serbest dövizle ticarete dayalı yeni bir anlaşma imzalanarak eskisi yürürlükten kaldırılmıştır.

Ticaret Anlaşmasının dışında, 1977 tarihinde imzalanan "Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması" mevcuttur. 1979 yılında ayrıca Türkiye Odalar Birliği ile Mısır Ticaret Odaları Federasyonu arasında varılan anlaşma uyarınca "Türk-Mısır Ortak Ticaret Odası" kurulmuştur. Ayrıca Mısır Arap Cumhuriyeti ve Türkiye arasında 1'inci Karma Ekonomik Komisyon 9-11 1983 tarihleri arasında yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE-MISIR TİCARETİ
(Bin Dolar)

<u>Yıllar</u>	<u>İhracatımız</u>	<u>İthalatımız</u>	<u>Dış Ticaret Dengemiz</u>	<u>Dış Ticaret Hacmi</u>
1980	20.304	8.948	+11.356	29.252
1981	72.147	2.785	+69.362	74.932
1982	145.030	627	-144.403	145.657
1983	70.197	25.006	+45.151	95.203
1984	140.777	4.426	+136.351	145.203
1985	141.000	6.900	+134.100	147.900
1986	145.200	17.000	+128.200	162.200
1987 (7 ay)	61.900	5.100	+56.800	67.000

1980 yılından önce de, 1976 yılından itibaren Mısır'a olan ihracatımız sürekli artmış ve ticaret dengesi petrol alımı nedeniyle 1978 yılı dışında sürekli olarak ülkemiz lehine bakiye vermiştir.

1987 yılının ilk yedi ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracatta yüzde 6.9'luk bir artış ithalatta ise yüzde 63.0'lık bir düşüş gerçekleşmiştir.

Mısır'dan İthalatımız

Mısır'dan yapılan ithalatı istikrar gösteren madde sayısı azdır. 1983-86 döneminde, sadece uzun elyaflı pamuk ve pamuk iplikleri düzenli ithal edilen kalemlerdir. Bunların dışındaki, rafine kükürt, linyit, kok ve sömük, ham petrol, demir-çelik kütükler, ham alüminyum gibi diğer ithal kalemleri istikrar göstermemektedir.

BAŞLICA İTHAL KALEMLERİ (000 dolar)

Madde	1983	1984	1985	1986 (5 aylık)
Rafine Kükürt	445	-	-	-
Linyit	-	-	-	375
Kok ve Sömük	-	-	1648	89
Krezot Yağları	-	173	136	-
Ham Petrol	20442	-	-	6243
Viskoz İpliği	-	-	91	670
Uzun Elyaflı Pamuk	1765	1625	2200	1050
Pamuk İplikleri	287	805	2377	2065
Demir-çelik Kütükleri	2045	1378	-	-
Ham Alüminyum	-	198	408	-
Ses Kayıt Cihazları	-	166	-	-
Diğerleri	22	81	30	192
Toplam	25006	4426	6890	10684

Mısır'a ihracatımız

Son yıllarda önemli gelişme kaydedilmiş olmasına rağmen ihrac potansiyelinin altındadır. Başlıca ihrac maddeleri; gıda,tütün,demir-çelik ürünleri,otobüsler, portland çimento, cam, kimyasal maddelerdir.

BAŞLICA İHRADAT KALEMLERİ
(000 dolar)

Madde	1983	1984	1985	1986 (5 aylık)
Kırmızı Mercimek	8910	8369	1050	2401
Kuru İncir	1022	1075	1316	100
Kuru Üzüm	979	1738	1359	1535
Fındık	2601	3083	1484	327
Elma	327	640	975	347
Kurutulmuş Meyve	513	538	246	174
Kimyon	611	2744	97	341
İrmik	2463	2710	2580	1780
Ayçiçek Rafine Yağı	-	-	-	-
Margarin	1309	2949	-	-
Tütün	3786	4591	120	2370
Baryum Sülfat	1158	1414	3356	1452
Klinker	2240	-	1197	845
Portland Çimento	4862	15217	26197	7861
Jet Yakıtı	12755	5862	32707	5631
Boraks	178	208	768	178
Kimyasal Gübre	1708	2735	10176	-
Ağaç ve Mamülleri	733	358	10716	-
Kağıt ve Mamülleri	23	1392	4024	2134
Kord Bezi	2849	4033	2435	2105
Cam ve Mamülleri	3586	7340	6045	1822
Demir-çelik Ürünleri	1210	35078	2531	5876
Tarım makinaları ve aksamı	96	593	1898	2157
Ev tipi Dikiş Makinaları	66	363	432	93
Muslukçu ve borucu eşyaları	22	8	3312	-
Contalar ve benzerleri	-	-	6857	-
Elektronik Devre Malzemeleri	761	752	1531	73
Otobüs, Kamyon, Otomobil ve Diğer Kara Taşıt Araçları ve Aksamı	13715	20714	11896	1320
Diğerleri	1714	12312	16827	905
Toplam	70197	140777	140988	46884

Türkiye-Mısır Ticari İlişkilerini Olumsuz Etkileyen Unsurlar

1. İki ülke arasında düzenli bir deniz taşımacılığı yoktur. Türkiye-Mısır arasında tarifeli gemi seferlerinin bulunmaması nedeniyle ihracatçılarımız Mısırlı ithalatçıların isteklerine uygun olarak CIF veya CF teklif vermekte zorlukla karşılaşmaktadırlar.
2. Mısır'da ithalatta fiyat tek unsurdur denilebilir. Kalitenin önemi fiyata oranla çok azdır. Et gibi bazı maddelerde talep olmasına rağmen fiyatlarımız Mısır piyasasına yüksek gelmektedir. Bu nedenle Mısır, Türkiye'nin dışarı ihraç ettiği gıda ürünlerini (özellikle kırmızı mercimek) üçüncü ülkelerden daha düşük fiyatla almaktadır.
3. Başkan Mübarek yönetimi ele aldıktan sonra ithalat rejiminde yapılan değişikliklerle ithalatla özellikle temel ihtiyaç maddesi olmayanlarda kısıtlama yoluna gidilmektedir. İhraç maddelerimiz genellikle lüks tüketim maddeleri sayılmamakla beraber, genel kısıtlama tedbirlerinden etkilenmektedir.
4. Özel sektör, ithalatta kendi dövizini serbest piyasadan temin etmektedir. Resmi kur ile, serbest piyasa arasında % 20 civarında fark bulunmaktadır. Özellikle gıda maddelerinde kar haddi % 6-7 olarak kanunlarla tesbit edilmiş olduğundan ve kar haddi resmi kura göre hesaplandığından, bu maddelerin ithali cazibesini kaybetmektedir.
5. Mısır'da ithalatın büyük kısmı kamu sektörü tarafından ve genellikle ihale yolu ile yapılmaktadır. Mevcut mevzuat uyarınca ihalelere ancak Mısırlı bir mümessil aracılığı ile katılmak mümkündür. İhracatçılarımızın bu konuya çok dikkat etmeleri gerekmektedir.
6. İhracat ürünlerimiz ve sanayi maddelerimiz hakkında Mısır piyasasındaki tanıtma çabaları hala yeterli düzeye gelememiştir. İhracatçılarımız ürünlerine ait İngilizce ve Arapça katalogları ithalatçılara yeterince ulaştırılmamaktadır.
7. İki ülke birbirlerinin kamu ve özel sektörünün mevcut olanakları hakkında yeterli bilgi sahibi değildirler.
8. İki ülke arasındaki banka işlemlerinin kolaylaştırılması gerekmektedir.

Türkiye - Mısır Ticari İlişkilerini Olumlu Etkileyen Unsurlar

Mısır'da dış ticaret rejimi "Açık Kapı" politikasının doğal bir sonucu olarak- ithalattaki lüks tüketim malları kısıtlamasının dışında- bu ülkeye ihracat yapacaklara bir çok kolaylıklar tanınmaktadır. Sağlık normları ve kontrol belgeleri, uluslararası ticari ilişkilerdeki uygulamalar dışında herhangi bir kısıtlama bulunmamakta, ancak Mısır karantina ve Gümrük idaresi özellikle buğday, kuru incir, mercimek, konserveler, taze sebze ve meyve ithalatında sağlık kuralları uygulamasında büyük hassasiyet göstermektedir.

PIYASANIN YAPISI

1. GENEL OLARAK:

Yaklaşık 49 milyon nüfusuyla Orta Doğunun önemli bir pazarı olma niteliğini taşıyan Mısır ekonomisi, kamu sektörü ağırlıklı bir ekonomidir. Devlet, doğrudan ve dolaylı olarak, piyasaya yoğun biçimde müdahale etmektedir. Bazı temel ihtiyaç maddelerinin ithalatı yalnız devlet satınalma komiteleri tarafından yapılmaktadır. Devlet tarafından döviz dahsis edilerek yapılan ithalatta da özel sektör firmalarının payı oldukça azdır. Bununla beraber, devletin gerçekleştirdiği ithalat ihale yoluyla olduğundan, özel sektör firmaları da yabancı satıcılar adına ihalelere katılabilmekte ve ithalattaki payları bu yoldan yükselmektedir.

Devletin piyasaya müdahalesinde kullanılan önemli bir araç da sübvansiyondur. Devlet tarafından ithal edilen gıda maddeleri ile imalat sanayiinin bazı girdilerine sübvansiyon uygulanmaktadır. Piyasanın düzenlenmesi ve kontrolü amacıyla yapılan sübvansiyonlar Mısır'ın bütçesinde önemli bir yük oluşturmaktadır. Devletin piyasayı kontrolünde başvurulan diğer bir yöntem de, fiyat tesbiti ve kâr hadlerinin belirlenmesidir. Bu konuyu düzenleyen 119 sayılı ithal mallarında kazanç sınırlama kararı Mart 1986'da iptal edilmiştir. Yine aynı tarihte özel sektöre gıda maddeleri ithal izni verilirken, yeni karar uyarınca ithal maliyeti tespit edilecek ve buna diğer harcamalar da eklenerek azami kazanç maliyetin %30'u olarak tesbit edilecektir. Kârın %10'u ithalatçıya, %5'i toptancıya, %15'i perakendeciye olmak üzere dağıtılacaktır.

Gıda maddeleri ihtiyacının %50'sini ithal yoluyla karşılayan ve tüketimi her yıl %5 oranında artış gösteren Mısır piyasasının bir diğer özelliği de, tüketicinin satınalma gücünün düşük olmasıdır. Bu özelliğin piyasaya yansıyan etkisi ise, tüketicilerin fiyata karşı hassas olmalarıdır. Temel ihtiyaç mallarının satın alınmasında fiyat en önemli faktördür. Diğer mallarda da satınalma kararını etkilemekle beraber, fiyatın yanısıra kalite, marka ve ambalaj da önem taşımaktadır.

Mısır'a yapılacak mal sevkiyatında, malı bozmayacak kalitede, standart ve dayanıklı ambalajlar kullanılmalıdır. Limanlarda söz konusu olan beklemler ve dikkatsizce gerçekleştirilen elleçleme nedeniyle dayanıklılık önemli bir etken olmaktadır. Perakende aşamısında ise, dayanıklı tüketim mallarının uluslararası standartlara uygun, üzerlerinde Arapça veya İngilizce olarak malın tanımı bulunan ambalajlar içinde bulunması yeterlidir. Gıda maddeleri ve diğer tüketim maddelerinin gösterişli, koruyucu, üzerinde Arapça veya İngilizce olarak malın tanımı, kullanımı ve korunmasına ilişkin açıklama bulunan ambalajlarda sunulması gerekmektedir.

Tanıtım konusunda en etkin yollar fuarlara katılma, televizyon veya afiş yoluyla reklam yapmadır. Her yıl Kahire'de açılan fuardan başka özel ihtisas fuarları da düzenlenmektedir. Mısır'lı ithalatçı firmalar bu fuarlara büyük ilgi duymaktadırlar.

Malların etiketlenmesinde dikkat edilecek hususlar üründen ürüne değişmekle beraber, genel olarak, etiketlerin aşağıdaki bilgileri kapsaması gerekir:

- Arapça olarak ürünün ismi
- Üretici veya ihracatçının ismi
- Mısırlı ithalatçının ismi
- Menşe ülke
- Net ağırlık
- Kullanılan malzemeler
- Üretim ve son kullanma tarihleri

Son madde hariç, diğer tüm bilgiler malların ithalatçıya ulaşmasından sonra ithalatçı tarafından ilave edilebilir.

2. DAĞITIM KANALLARI:

İthal edilerek piyasaya sunulan bir malın dağıtım kanalı tamamıyla ithalatçının statüsüne (kamu veya özel sektör) bağlıdır.

Kamu sektöründe ithal edilen ürünler alıcı şirketler tarafından malı işleyen firmalara veya doğrudan doğruya devlet mağazalarına dağıtılır. Arapça deyişle "Gamaya" olarak anılan kooperatifler en önemli perakende çıkış yerleridir. Devlet mağazalarında satılan mallar, sübvansiyon uygulaması nedeniyle, maliyetin altında fiyatlarla satılmaktadır.

Buğday, un, mısır, bakliyat, şeker, yemeklik yağlar vb. temel ihtiyaç maddeleri İç Ticaret ve Tedarik Bakanlığının satın alma kolu olan "General Authority for Supply Commodities" (GASC) tarafından ihaleler ve tedarik anlaşmaları yoluyla yapılmaktadır.

Aramaları ve hammaddeler ile sermaye malları hem kamu hem de özel sektör firmaları tarafından ithal edilebilmektedir. Ancak kömür, jüt, tütün, suni gübre ve haşarat ilaçları gibi mallar sadece satın alma komiteleri tarafından ithal edilmektedir. İhalelere kamu ve özel sektör firmalarının, acentalığını yaptıkları yabancı firmalar adına katılmaları mümkündür. İnşaat malzemeleri, kimyasal maddeler, tıbbi müstahsallar, madenler vb. çoğunlukla hükümetin tahsis ettiği dövizlerle kamu firmalarıca ithal edilirler ve sanayi kuruluşlarına kapasiteleriyle orantılı olarak dağıtılırlar. Özel sektör tarafından ithal edilen mallar ise genellikle piyasada pazarlanmaktadır.

Havayolu, Demiryolu işletmeleri gibi bazı kamu kuruluşları kendi ihtiyaçlarını doğrudan ithal edebilmektedirler.

Son yıllarda hızlı bir gelişme göstererek ithalattaki payını %50 civarına yükselten özel sektör firmaları komisyoncu-acentalar, komisyoncu-ithalatçı, ithalatçı-perakendeci olarak faaliyet göstermektedirler. Özel sektör firmaları devletin ithal edeceği mallar için açılan ihalelere katılırlar, ayrıca kendi adlarına her çeşit mal ithal ederler. Kamu ihalelerini kazanmaları halinde kendilerine döviz

tahsis edilir. Diğer malların, ithali için "Özkaynaklı döviz" sistemi uyarınca ihtiyaç duydukları döviz kendileri bulmak durumundadırlar.

Özel sektör firmaları çoğunlukla gıda maddeleri ve dayanıklı tüketim malları ithal etmektedirler. "Özkaynaklı döviz" sistemiyle ithal ettikleri bu malları süpermarketler aracılığıyla pazarlamaktadırlar. Özel firmalar tarafından işletilen süpermarketler, yüksek kalitedeki çok çeşitli malı sübvansede edilmemiş fiyatlarla satınalma gücüne sahip olan tüketicilere hitap etmektedirler. Bazı süpermarketler, özellikle gıda maddeleri ithalatını doğrudan kendileri yapmaktadırlar.

Et, baharat, kuruyemiş gibi belli mallarda ihtisaslaşmış dükkanlar ise şehir ve kasabalarda hemen her semtte görülmektedir.

3. TÜKETİCİNİN YAPISI:

Mısır'lı tüketicinin, alım gücü genellikle düşük olmasına karşın, tüketim eğilimi yüksektir. Alım gücü düşük tüketicilerde görülen gelir artışları hemen tümüyle tüketime yönelmektedir. Açık kapı politikasının bir sonucu olarak her çeşit malın ithalatının yapılması da tüketim eğilimini artırmıştır.

Her düzeydeki Mısır'lı tüketicinin ortak bir özelliği de alışkanlıklarına bağlı olmasıdır. İster kişisel isterse sınıai tüketim söz konusu olsun, tüketici alışmış olduğu mal ve markaları tercih eder. Alışkanlıklarının değiştirilmesi ancak sürekli ve ısrarlı bir tanıtma faaliyeti ile mümkündür.

Tüketicilerin satınalma kararlarını etkileyen önemli bir husus da ambalajın niteliğidir. Özellikle gıda maddelerinin ambalajları çekici bir görünümde (kırmızı, koyu pembe, yeşil renkte) ve ekonomik boyutlarda olmalıdır. Dayanıklı tüketim mallarının ambalajları ise son derece dayanıklı olmalıdır.

Tüketicinin yapısı incelenirken üzerinde en çok durulacak husus, tüketicinin fiyat ve kalite karşısındaki davranıdır. Mısır'lı tüketici, genel olarak, fiyata karşı hassastır. Özellikle alım gücü düşük olan tüketici, satınalma kararını öncelikle fiyata bakarak saptamaktadır. Fiyat unsuru tek başına alışkanlıkları değiştirecek kadar etkilidir. Alım gücü yüksek tüketiciler için malın fiyatı kadar, kalitesi ve tüketicinin alışkanlıkları da önem taşımaktadır. Hammadde, aramalları vb. sınıai tüketime yönelik ithalatta ise uluslararası standartlara uygun bir kalite düzeyi aranmaktadır. Bu tür mallarda satın alma kararı verilirken, uluslararası standartlara uygun bir kalitenin varlığı saptandıktan sonra fiyat önem kazanmaktadır.

Reklam kampanyaları, alım gücü düşük tüketiciler üzerinde ancak elverişli bir fiyat ve çekici ambalajlar sunulması halinde etkili olmaktadır. Alım gücü yüksek tüketicilere hitap eden yüksek fiyatlı mallarda, ambalajın çekiciliği ve özellikle televizyon yoluyla yapılan reklam alışkanlıklarının değiştirilmesinde rol oynamaktadır.

TÜRK ÜRÜNLERİNİN MISIR'A İHRAÇ İMKANLARI:

Daha önceki bölümlerimizde de değindığımız gibi, mısır tarımsal üretimi geliştirmek için gösterdiği tüm çabalara rağmen gıda maddeleri ihtiyacının büyük bir bölümünü ithalat yoluyla karşılamaktadır. Her türlü gıda maddeleri ihracatında ürünlerimize rakip olacak başlıca ülkeler İtalya, İspanya, Yunanistan, ABD, Suriye, Fransa ve Lübnan'dır.

Bugday ve bugday unu alımları devletten devlete yapılmakta, bu nedenle ABD, Kanada ve Fransa gibi ülkelerle rekabet güç olmaktadır. Büyük miktarlarda ithal edilen irmik'te fiyat yönünden Türk ürünleri şanslı olmakla beraber kaliteye de dikkat edilmelidir.

Mercimek ve kuru fasulye de Mısır'ın artan miktarlarda ithalat yaptığı maddelerdir. Özellikle mercimek ithalatında ilk sırayı Türkiye almakta, Suriye başlıca rakibimiz olmaktadır. Kuru fasulye'deki rakibimiz ise Polonya'dır.

Hükümetin tavukçuluk ve besiciliğe uyguladığı teşvikler sonucunda tavuk ve yumurta ithalatı iyice azalmışsa da koyun ve sığır eti ithalatı hala önemini korumaktadır. Ancak bu alanda en büyük ihracatçılar ABD, Kanada ve Avustralya'dır

Mısır'ın meyve ve kuru yemiş ithalatı da artış göstermektedir. Özellikle ramazan ayından üç ay önce Mısır'a kuru meyve ve kuru yemiş ithalatı yapılmaktadır. Bu ithalatı hem kamu hem de özel sektör yermaktadır. Örneğin 1984 yılının Aralık, ayında, Mayıs 1985'de başlayan ramazan ayı için GASC kuruluşu 800 ton kuru üzüm, 250 ton kabuksuz badem, 350 ton kabuksuz ceviz ve 50 ton kuru erik ihalesi açmıştır. Bunlardan kuru üzüm ihalesini İskenderiye'de teslim CF fiyat olarak tonu 995 dolara Türkiye almıştır. Bu alanda ABD'nin Mısır piyasasında önemli bir etkinliği bulunmaktadır. Sözü edilen ihalede 250 ton badem ihalesini üstlenen ABD, kuru üzümde de Türkiye'ye rakip çıkmıştır. Temmuz 1984-Haziran 1985 döneminde ABD Mısır'a 380 bin dolarlık meyve kokteyli, 881 bin dolarlık badem, 489 bin dolarlık kuru üzüm, 115 bin dolarlık ceviz ve 607 bin dolarlık meyve fidanı ihraç etmiştir. Meyve ve kuru yemiş pazarındaki diğer rakiplerimiz Suriye, Lübnan, Yunanistan ve İtalya'dır.

İthalatı sürekli artış gösteren tütündeki rakiplerimiz ABD, Yunanistan, İtalya ve Yugoslavya'dır. Bu üründe belirleyici etken fiyat olmaktadır.

Kimyasal maddelerin yerli üretimi özellikle kamu sektöründe gerçekleştirilmekte, fakat ithalat da yapılmaktadır. Çok az miktarda yapılan suni gübre ithalatı genellikle SSCB'den olmaktadır. Haşarat öldürücü ilaç ithalatı önemli miktarlarda olup, daha çok Fransa, B.Almanya ve İsviçre'den yapılmaktadır. Lastik ihtiyacının yaklaşık %50'si ithalatla karşılanmaktadır. Özellikle otomobil lastiği için önemli bir pazar olan Mısır'a bu alanda ihracat yapan başlıca ülkeler ABD, İtalya, SSCB ve Yunanistan'dır.

İnşaat malzemeleri sektörünün yaptığı ithalat da giderek artmaktadır. Çimento ithalatı giderek azalırken, demir-çelik çubuk, pencere camı ve kereste ithalatı devam etmektedir. Özellikle pencere camı ve ayna için Mısır büyük bir pazardır.

Dayanıklı tüketim mallarının da büyük bölümü ithalatla karşılanmaktadır. Buzdolabı, çamaşır makinası, dikiş makinası ve televizyon gibi dayanıklı tüketim mallarının satın alınmasında marka alışkanlığı, kalite, reklam ve fiyat etkili olmaktadır.

Mısır piyasasında taşıt araçlarına oldukça yüksek bir talep vardır. Otomobil, otobüs, kamyon ve traktör yerli olarak üretilmekle beraber talebin ancak bir kısmı karşılanabilmektedir. Otomobil piyasasında belli başlı Avrupa markaları ile Japon markalar egemendir. Kamyon ve kamyonet ithalatı da daha çok Japonya'dan yapılmakta, traktör ithalatının büyük bölümü ise Romanya'dan gerçekleştirilmektedir. Söz konusu taşıt araçlarının yedek parçaları da yaklaşık %70 oranında ithalat yoluyla sağlanmaktadır.

DIŞ TİCARET MEVZUATI

1. İTHALAT MEVZUATI

Mısır'a Güney Afrika'dan ithalat yapmak yasaktır. Ülkede üretimi gerçekleştirilen veya zorunlu sayılmayan çok sayıda ürünün ithalatına izin verilmemektedir. Lüks sayılan bazı maddelerin ithalatı ise zaman zaman kısıtlanmaktadır.

Askeri Üretim Bakanlığınca üretilen ve bu bakanlığın ithaline izin vermediği silah ve malzemeler ile oyun kağıtları ve kumar aletleri ithalatı yasaktır. İthalatı yasak diğer mallar BTN numaralarına göre şöyledir:

36.01-36.08	Grubundaki barut hariç tüm maddeler
50.10	İpek döküntülerinden mensucat
54.01	Ham keten ve keten döküntüleri
55.02	Lintir pamuğu
55.03	Pamuk döküntüleri
55.04	Uzum elyafı pamuk
62.02	Yatak çarşafı, masa örtüsü, sofrta takımı, vs.
63.01	Kullanılmış giyim eşyası
63.02	Paçavra ve kırpıntılar, ip, halat, sicim
93.01-93.07	Grubundaki silah ve mühimmat

Mısır'da ithalatın büyük bir bölümü kamu sektörünün elinde bulunmakta, kamu sektörü de alımlarını ihaleler yoluyla yapmaktadır. Dış Ticaret ve Satınalma Komiteleri tarafından açılan ihalelere sadece Ticari Acentalar Siciline kayıtlı acentalar katılabilmekte ve yabancı firmaların katılımı, da bu acentalar aracılığıyla mümkün olabilmektedir. Kamu sektörünün yanında özel sektörün de uluslararası ticarete katılımını teşvik yönünde bazı tedbirler alınmaktadır. Nitekim Mart 1986'da, İç Ticaret ve Tedarik Bakanlığı ilk kez özel sektörün gıda maddeleri ithal etmesini serbest bırakmıştır. Özel sektörce ithali serbest bırakılan gıda maddeleri:

- Canlı koyun ve sığır
- Dana ve koyun etleri (Dondurulmuş, soğutulmuş, konserve ve işlenmiş)
- Tavuk ve tavuk parçaları (Dondurulmuş)
- Balık (Dondurulmuş, soğutulmuş, tuzlanmış, konserve)
- Her çeşit peynir
- Her türlü süt, yumurta
- Tereyağ ve yemeklik yağ, margarin
- Hazır et ve tavuk suları
- Dondurulmuş tavşan ve ördek
- Domates salçası ve suyu
- Paketlenmiş çay
- Kakao; yeşil ve kavrulmuş, öğütülmüş ve işlenmiş kahve
- Tarçın, karanfil, karabiber
- Her çeşit ham ve işlenmiş şeker
- Susam, mercimek, bakla

Bazı malların ithali için ithalatı iyileştirme komitesinin ön iznini almak gerekmektedir. Bu malların dışında kalanlar, ihtiyaç duyulan dövizin Merkez Bankası ve Ticari Bankalar dışından temin edilmesi kaydıyla ithal edilebilirler (özkaynaklı döviz sistemi). Merkez Bankası tarafından finanse edilen ithalatlarda ödeme resmi kur üzerinden yapılır. Ancak, IMF üyesi olmayan ve kendileriyle ikili ödeme anlaşmaları imzalanmış ülkelerden ithal edilen malların ithalatına eski resmi kura eşit özel bir kur uygulanır. Özkaynaklı döviz sistemiyle yapılan ithalata uygulanan kur serbestçe belirlendiği halde, ticari bankaların finanse ettiği ithalata uygulanan kur oldukça düşüktür.

Yapılacak ithalatla ilgili yıllık döviz bütçesi ekonominin her sektörü için belirli kontenjanlar öngörmektedir. Her sektörün sorumlu yöneticileri belirlenmiş kontenjanları dahilinde hangi malları ithal edeceklerini saptamaktadırlar. İthalat anlaşmalarının yapılması için Dış Ticaret Komitesinin onayını almak gerekmektedir. Kamu kesimine ayrılan dövizler gıda maddeleri, hükümet projeleri ve diğer yatırım projeleri için kullanılmaktadır.

Özel sektöre tahsis edilen dövizler ise bazı temel mallar ile sınai girdiler ithali için bankalar-kanalıyla kullanılmaktadır. Bu tür ithalat için Ticaret Ajansının izninin alınması gerekmektedir. Özel sektör ayrıca "own exchange" (özkaynaklı döviz) sistemi ile diğer ithalat ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bu sistemde devlet döviz tahsisi yapmaz, ithalatçı dövizini kendisi bulur ve bankaya getirdiği dövizin kaynağı sorulmaz. İlkeolarak, özel bir listede belirtilenler hariç, hemen her çeşit mal ithalatı bu yoldan yapılabilir. Özkaynaklı döviz sistemiyle ithalat yapabilmek için Mısır'lı bir babadan doğmuş ve Mısır tabiiyetinde olmak yeterlidir. Bu sistemle yapılacak ithalatta, ithalatçı malın fob bedelinin belli bir yüzdesini akreditif açılmadan önce döviz olarak yetkili bankaya yatırmak durumundadır. Peşin yatırılacak oranlar dört grupta toplanmıştır.

I GRUP : Akreditifin %15'i peşin ödenecek mallar:

- Dondurulmuş veya soğutulmuş koyun ve dana eti
- Dondurulmuş ciğer
- Dondurulmuş kümes hayvanları ve yenilebilir parçaları
- Canlı hayvanlar
- Balık (Konserve, dondurulmuş veya soğutulmuş)
- Çeşitli peynirler, taze yumurta
- Konsantre süt ve süt tozu
- Konserve bebek sütü
- Margarin ve her çeşit yenilebilir yağ
- Domates salçası
- Dökme ve paket çay, şeker
- Kahve, kakao, tarçın, karanfil
- Et ve tavuk çorbaları
- İnsan sağlığı için ilaçlar

II. GRUP : Akreditif %20'si peşin ödenecek mallar:

- Tarım aletleri ve makinalar, ekremözler
- Soğutma cihazları parçaları
- Kimyasal gübre
- Zararlılarla mücadele ilaçları
- Hayvan yemi
- Kurşun, nikel, bakır, kalay, madeni levhalar
- Alüminyum, demir
- Ham pamuk
- Ham mermer
- İşlenmemiş tütün
- Ham ve işlenmiş deri, postlar
- Çeşitli kimyasal maddeler, plastikler, boyalar, formika
- Cam, çimento, kereste
- El aletleri, balık ağıları
- Çeşitli tip matbaa
- İnşaat delme ve sondaj makinaları
- Mekanik ve elektrikli alet ve parçaları
- İplik ve tekstil
- Pompolar, elektrik motorları, kaynak makinası
- Kablolar, borular ve parçaları
- Demir çubuklar
- Jeneratörler, fırınlar, zımpara.

III. GRUP : Akreditifin %40'ı peşin ödenecek mallar:

- Nakil vasıtaları ve yedek parçaları, bisikletler
- Daktilo ve hesap makinaları
- Diğer yedek parça ve makinalar
- Su ve elektrik açma cihazları
- Müzik aletleri
- Vasıta lastikleri
- Kağıtlar

IV. GRUP : Akreditifin %50'si peşin ödenecek mallar:

- Dondurulmuş tavşan ve ördek
- Kurutulmuş hurma, kuru meyveler
- Muz, hindistan cevizi
- Konserve meyve, kayısı pestili, kavun çekirdeği
- Vanilya, şekerleme
- Tereyağı
- Susam
- Siyah zeytin
- Maden suyu
- Puro ve sigara, çakmaklar
- Gözlük cam ve çerçevesi
- Traş bıçakları, tuvalet malzemesi, dış macunu
- Saat, taklit mücevherler, saç tokası
- Büro malzemeleri
- Ev için haşere ilaçları

- Fotoğraf makinaları ve malzemeleri
- Freezer, vantilatör, havalandırma cihazları
- Isıtıcılar, sobalar
- Dikiş makinaları
- Elektrik ampulü, kuru piller, termoslar
- Radyo, televizyon, pikap, kasetler, telefonlar
- Seramik, porselen ve fayans
- Çeşitli kumaşlar
- Duvar kağıtları
- Plastik ve deri eşyalar
- Sıhhi tesisat
- Mobilya, ahşap ve alüminyum eşyalar
- 1000 cc den büyük motor gücü olan yolcu araçları.

2. İHRACAT MEVZUATI:

Mısır'dan Güney Afrika'ya ihracat yapmak yasaktır. ulusal ekonomi için zorunlu sayılan malların ihracatına kısıtlamalar konulmaktadır. Çok sayıda maddenin ihracatı ise, Dış Ticaret Komitesi tarafından düzenlenmekte ve kontrol edilmektedir.

Pirinç, pamuk ve pamuk ipliği, petrol ve petrol ürünleri yalnız kamu sektörü tarafından ihraç edilmektedir. Özel sektör ise genellikle geleneksel olmayan ihraç ürünleri alanında faaliyet göstermektedir.

Mısır'da aşağıda belirtilen maddelerin ihracatı yasaktır:

Buğday, arpa, mısır, un, nişasta, mısır küspesi, zeytin, susam, çay, kahve, şeker kamışı, bal, yumurta, sofralık zeytinyağı, çöven, canlı hayvan, et, peynir mayası, yonca, suni hayvan yemi, kereste, ham yün, yün döküntüleri, jüt ipliği, jüt döküntüleri, tabii ipek döküntüleri, at kılı, antika ve tarihi eşyalar.

Yurtdışına satışı yapılan gazete, kitap, dergi ve diğer basılı eserlerden elde edilenler hariç, tüm ihraç gelirlerinin, malı gönderme tarihinden itibaren 3 aylık bir sürede yurda getirilmesi zorunludur. İhracattan elde edilen gelirler belli limitler dahilinde Yabancı Döviz Hesabında muhafaza edilebilir.

3. KAMBIYO MEVZUATI:

Kambiyo kontrolü Maliye Bakanlığına bağlı Kambiyo Kontrolü Komitesi tarafından yönetilir. Her yıl bir döviz bütçesi yapılır. Bankalar, genel bir izin çerçevesinde, döviz işlemlerini yapmaya yetkilidirler ve her işlem için ayrı bir izin almak zorunda değildirler. Maliye ve Dış Ticaret Bakanlığı ithalatı ve ihracatı kontrol eder. Fakat kontenjante ithalat, ithal lisansından çok döviz ödenekleri yoluyla belirlenir.

Piyasada yerleşmiş ödeme biçimi rücuu gayri kabil akreditiftir. Kambiyo mevzuatı akreditif açılmasını zorunlu kılmış, çeşidi üzerinde bir hüküm koymamıştır. Kamu kesiminde yeralan dış ticaret firmaları mal tutarının tümü üzerinden akreditif açarak ödeme yapmaktadırlar. Özel sektör firmalarının çoğu ise, akreditif açılmadan yatırılması zorunlu oranların üzerinde kalan tutarlar için genellikle kredi istemektedirler.

Mısır'ın ikili ödeme anlaşması imzalamadığı ülkelere yönelik veya bu ülkelerden yapılacak ödemeler konvertibl döviz, Mısır Lirası, bir serbest hesaba borçlanılan ya da bu hesaptan kredi olarak alınan konvertibl dövizle veya izin verilen herhangi bir şekilde yapılır. Bununla beraber Merkez Bankasının aldığı bir karara göre, konvertibl döviz ülkelerine yapılan ham pamuk ihracatında ödemelerin Alman Markı, İsviçre Frankı veya ABD Doları olarak yapılması zorunludur. Fransa, Japonya ve İngiltere'ye yönelik ham pamuk ihracatında söz konusu ülkelerin kendi paraları kabul edilmektedir.

Mısır'la Mısır'ın ikili ödeme anlaşması imzaladığı ülkeler arasındaki ödemeler, bu anlaşmaların hükümlerine göre yapılmaktadır. Bununla beraber, özkaynaklı döviz sistemiyle bu ülkelerden yapılan ithalat ve ikili anlaşmanın kapsamı dışında kalan ticari muamelelerde ödemeler konvertibl dövizle gerçekleştirilebilmektedir.

YERLEŞİK OLMAYAN HESAPLAR:

Kanal gelirlerine ilişkin hesaplarla Mısır'ın ikili ödeme anlaşması yaptığı ülkelerle olan özel hesapları bir tarafa bırakırsak, bu hesaplar üç tiptedir: Serbest Hesaplar, D Hesapları ve Konvertibl olmayan Sermaye Hesapları.

Serbest Hesap, Mısır hükümeti, idari görevliler ve kamu sektörü kuruluşları dışında her şahıs tarafından yabancı döviz veya Mısır Lirası olarak açtırılabilir. Konvertibl döviz transferleri, konvertibl döviz satışı gelirleri, diğer serbest hesaplardan gelen transferler, sahibinin Mısır'a gelişinde beyan ettiği yabancı dövizlerin satışından elde edilen gelirler, bu hesaplardan kazanılan faizler serbest hesaplara kaydedilebilirler. Konvertibl döviz olarak yapılan dış ödemeler, diğer serbest hesaplara transferler, yabancı banknot satın alımları, banka komisyonları ve ihracat için olanlar da dahil Mısır'da yapılan tüm ödemelerde serbest hesaplar kullanılabilir.

D Hesapları, Mısır'ın ikili ödeme anlaşması imzaladığı ülkelerde mukim kişiler adına açılabilirler. Bu hesaplarda ilgili partner ülke belirtilmelidir. Karşılıklı ödeme anlaşmaları çerçevesinde elde edilen gelirler ile hesap sahibi ülkenin izin verdiği transfer tutarları D hesaplarına kaydedilebilir. Hesap sahibinin ülkesine yönelik transferler ile uygun ödeme anlaşmalarının limitleri içersindeki ve ilgili mevzuatın izin verdiği dahili ödemeler (Mısır'ın ihracatı için olanlar dahil) D hesaplarından yapılabilir.

Konvertibl olmayan sermaye hesaplarına, yalnız Mısır dışında ikamet eden yabancılara yapılacak ve kambiyo kontrolü mevzuatına göre transferi mümkün olmayan sermaye ödemeleri kaydedilebilir. Bankalar bu hesaba, hesap sahibinin borçlandığı acyo'lar karşılığı kullanabilirler. Özel kişiler tarafından açılan hesaplar yılda 2.000 Mısır Lirası miktarına kadar kullanılabilir. Tüzel kişilerin açtığı hesaplar Mısır otoritelerine olan borçların ödenmesinde ve yılda 2.000 Mısır Lirasına kadar olan miktarlarda hesap sahibinin faaliyetleriyle veya müstahdemleriyle ilgili masraflarının ödenmesinde kullanılabilir.

YERLEŞİK HESAPLAR

Hem mısır'da yerleşik hem de yerleşik olmayan kişiler tarafından açılabilen Serbest Hesaplara ek olarak Mısır'da yerleşik kişiler aşağıda belirtilen iki biçimde daha yabancı döviz tutabilirler.

- Yabancı Döviz Rezerv Hesapları: Yetkili mudiler adına açılabilen bu hesaplara yatırılan miktarlar acenta hizmetleri dışındaki hizmetler ile bazı ihracatlardan elde edilen gelirin belli bir yüzdesini aşamazlar. Bu hesaplara sözü edilen işlemlerin gelirleri kaydedilir. Hesap sahibinin ekonomik faaliyetleriyle ilgili ticari ve görünmeyen işlemlerin ödemelerinde kullanılabilir. Özel sektöre ait hesapların bakiyelerinin her yıl 30 Haziran ve 31 Aralık tarihlerinde, kamu sektörüne ait kurum ve kuruluşların hesap bakiyelerinin ise her ayın sonunda denkleştirilmeleri zorunludur.

- İthalat Hesapları: Yetkili bankalar bu hesabı Mısır uyruklu tüm kişiler adına açabilirler. Bu hesaba Mısır yurttaşlarının dış ülkelerden dönüşlerini izleyen 3 gün içinde, yanlarında getirdikleri 1.000 Mısır Lirasını aşan yabancı dövizler veya 3 günlük süreden sonra 1.000 Mısır Lirasını aşmayan yabancı dövizler kaydedilebilir. Bu hesaplar "özkaynaklı döviz" sistemine dayanan ithalatın finansmanında, senede 5.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla hesap sahibinin masraflarını karşılamak amacıyla dışarıya yapılan sermaye transeferlerinde, mahalli işlemler ile banka komisyon ve acyo'larının ödenmesinde kullanılabilir.

4. GÜMRÜK MEVZUATI

Mısır Arap Cumhuriyetinde gümrük vergileri CIF değer üzerinden advalorem olarak alınmaktadır. Bununla beraber tütün, yağ ve kahve gibi az sayıda ürün net ağırlığa göre vergilendirilmektedir. Temel vergi oranları 0 ila %1000 arasında değişmekle birlikte genellikle %2 ila %40 arasındadır.

Sermaye teçhizatı ve makinaları için oran 0-%15, diğer demir-çelik ürünleri için %10-%30 arasında değişmektedir. Lüks tüketim malları için uygulanan oran ise %50-%160 arasında olup, bazan %3000'e kadar çıkabilmektedir. 1974/43 sayılı Yatırım Kanunu çerçevesinde ithal edilecek sermaye teçhizatı özel gümrük yönetmeliklerine tabidir. Serbest bölgelere ise ithalat ve gümrük mevzuatı uygulanmamaktadır.

Hükümet enflasyonu kontrol altına almak için gıda maddeleri, ham maddeler, inşaat malzemeleri ve ara malları üzerindeki gümrük vergilerini sürekli olarak indirmektedir. Gümrük tarife oranları çok sık değişikliğe uğramakla beraber Mısır ithalata tarife dışı önemli bir engel koymamaktadır.

Mısır ve Arap Ortak Pazarı: Mısır, Arap Ekonomik Birlik Konseyi de dahil olmak üzere Arap Ülkeleri Birliğinin kurucu üyesidir. 1964 yılında kurulan Arap Ekonomik Birlik Konseyi kısa bir süre sonra Arap Ekonomik Birliğinin kurulabilmesi için bir adım olarak Arap Ortak Pazarını kurmuş ve bu Ortak Pazara Ürdün, Suriye, Irak ve Libya katılmıştır.

Arap Ortak Pazarının üyeleri ilk etapta üye ülkeler arasında yapılacak ticarette tarım, hayvancılık ürünleri ve doğal kaynaklardan elde edilen maddeler üzerindeki tüm gümrük vergilerini kaldırmak konusunda anlaşmaya varmışlardır. Aynı zamanda teoride bir serbest bölge oluşturarak birkaç istisna dışında mamul maddeler üzerindeki tarifeleri kaldırmışlardır.

Mısır ve AET: Mısır, Avrupa ülkeleriyle daha sıkı bir ekonomik ilişkiye girebilmek için çabalamış, 18 Ocak 1977'de AET ile ticareti, ekonomik ve teknik işbirliğini ve mali yardımı kapsayan bir işbirliği anlaşması imzalamıştır. Anlaşma tam olarak 1 Kasım 1978'de yürürlüğe girmiştir.

AET, Mısır'ın tarım ürünleri ihracatı için, topluluğun ortak tarım politikasına dahil edilmeyen önemli tarife indirimleri uygulamaktadır. Anlaşmada Mısır'a tanınan tarife imtiyazları, standart AET ortak gümrük tarifelerinin %40-%80 sınırı içerisinde kalmakta ve Mısır tarım ürünlerinin %70'ini kapsamaktadır. Birkaç kalem hariç Mısır sanayi ürünleri ve hammaddeleri AET pazarına serbestçe girebilmektedir. Yıllık tavanlar sadece pamuklu kumaş, rafine petrol, fosfatlı gübreler ve pamuk ipliği için uygulanmaktadır.

Antidamping resimler, ithalat resmi ve Munzam gümrük resimleri:

Mısır, GATT Anlaşmasının ithalat resmi ve munzam gümrük resimlerini kapsayan şartlarını 28 Aralık 1981'de kabul etmiştir.

Vergiler: İthalatta CIF değerinin %10'u oranında ekonomik kalkınma vergisi alınmakta, bu oran Tedarik Bakanlığının ithal ettiği bazı gıda maddeleri için %5 olarak uygulanmaktadır. Canlı hayvan, kitap, gazete ve süreli yayınlar kalkınma vergisinden muaftır.

Ayrıca, buğday hariç her türlü ithalattan CIF değerinin %1'i oranında istatistik vergisi alınmaktadır. İstatistik ve kalkınma vergilerine ek olarak:

1. Uygulanacak gümrük vergilerinin kombine değerinin %3'ü oranında bir "rihtım resmi"

2. Malların türüne bağlı olarak her metrik ton için 0,20-0,40 Mısır Lirası olmak üzere "liman resmi"

3. Mısır limanları aracılığıyla ithal edilen mallar için malların CIF değerinin %0,25'i oranında "deniz resmi"

4. Çeşitli maddelerden %8 oranında "sürtaks"

5. Belli lüks malların ithalatında %10 ilâ %20 oranında "ek vergi" alınmaktadır.

Mısır hükümeti 21.8.1986 tarihinde aldığı 187/1986 No.lu kararlarla gümrük vergilerine ek olarak alınan bazı vergi ve harçları kaldırmıştır. Bunlar:

1. Mahalli idarelere ilişkin 43/1979 sayılı yasaya dayanarak ithalat ve ihracattan alınan ek vergi

2. 5/1969 sayılı yasaya uygun olarak alınan Gümrük İstatistik vergisi.

3. 6/1969 sayılı yasayla alınan Ekonomik Kalkınma vergisi.

4. 12/1964 sayılı yasayla alınan Deniz vergisi.

Tüketim Vergisi: Belli ürünlerden, ürüne bağlı olarak değişen spesifik ve oldukça değişken oranlarda tüketim vergisi alınmaktadır. Bu vergiye tabi olan malları: Alkollü içecekler, saf ve yapısı değiştirilmiş alkol, motorlu araç aküleri, benzin, kahve, pamuk ipliği, fuel oil, çakmak, kibrit, mineral yağlar, mekanik düzenler için yağlar, oyun kartları, suni ipek, elyaf ve iplikler, yün ipliği ve şeker. Ayrıca konyak, cin, brandy ve viski ithalatından ek bir tüketim vergisi alınmaktadır.

5. İTHALATTA ARANAN BELGELER:

Mısır'a yapılan sevkیاتlarda kanun ve yönetmeliklerle istenilen sevk belgeleri aşağıda belirtilmiştir.

Sevkedilen malın bedeline veya nakliye şekline bağlı olmaksızın; a) Ticari fatura b) Konşimento c) Menşe şahadetnamesi d) Çeki listesi e) Proforma fatura ve ithalatçının, bankanın veya ilgili makamın talebi üzerine, sağlık veya bitki sağlık sertifikası gibi malın türüne göre özel sertifika istenir. Nakliye şartlarına bağlı olarak sigorta poliçesi veya gemi belgesi istenilebilir.

Posta aracılığıyla gönderilen mallar için konşimento yerine posta vesaiki istenir. Fatura koli içersinde olmalıdır. Birden fazla parça sevkediliyorsa, fatura bir koli içersine konularak diğer kollar üzerine açıklayıcı not yazılmalıdır. Malın lisansa tabi olup olmamasına göre kolinin üzerine "Mısır Arap Cumhuriyeti-ithal izni istenmiyor" veya "Mısır Arap Cumhuriyeti-ithal izin No....(ilgili izin belgesi numarası)" yazılmalıdır.

Uçakla sevkیاتlarda, uçak şirketinin kullandığı veya ithalatçının talep ettiği adette uçak konşimentosugereklidir. Tehlikeli ve yasak malların ambalaj ve etiketlenmesinde IATA ve/veya ICAO kurallarına dikkat edilmelidir.

Ticari Faturalar: Bir şekle tabi değildir. En az 3 nüsha olmalıdır, ancak, ithalatçı daha fazla isteyebilir. Faturalarda ayrıntılı olarak malın tanımı yapılmalı; fiyat, sevk şekli, ambalaj, diğer masraflar ve iskonto, net ve brüt ağırlık, menşe ülke ve imalatçı hakkında not bulunmalıdır. İhracatçı şirkette yabancı hisse varsa hisse oranları, ad ve adresleri belirtilip tasdik ettirilmelidir.

Proforma Fatura: Akreditif açtırmak üzere bankaya yapılacak müracaatta gerekli olduğundan ithalatçı orijinal ve 4 kopya proforma fatura ister. Bazen ithalat kontratı yapmak için de proforma fatura gereklidir. Proforma faturalarda menşe ülke, ithalatçının adı, malın cinsi, GTİP numarası, miktar, birim fiyatı, döviz cinsinden tutarı, kontratın esası mutlaka belirtilmelidir. İthalatçının talep ettiği bilgiler de verilmelidir. Proforma faturadaki bilgiler sevk faturasında verilecek bilgilerin aynı olmalıdır.

Konşimento: Konşimentolar için özel bir talep yoktur, genel olarak "emre yazılı" olanları kabul edilir.

Çeki Listesi: Zorunlu değildir. Fakat malların gümrükten çekilmesinde kolaylık ve sürat sağlaması bakımından önemlidir. Listede yer alan bilgiler diğer belgelerde verilen bilgilerle uyumlu olmalı, her şandığın veya ambalajın içindeki malların cinsi ve adedi açıkça gösterilmelidir.

Menşe Şahadetnamesi: İthalatçının talep ettiği kopyaların dışında enaz 3 kopya olmalıdır. Ağırlık kilogram cinsinden olmak üzere malla ilgili bilgiler verilmelidir. İmalatçı ve ihracatçı kuruluşların unvan ve adresleri belirtilmeli, ihracatçı şirkette yabancı hisseler varsa hisse oranları, ad ve adresleri belirtilip tasdik ettirilmelidir.

Sigorta Poliçesi: Sigortayı genellikle ithalatçı yaptırır. Bu nedenle ithalatçının talimatları sorulmalıdır.

Diğer Belgeler: İthal izni gerekli değildir. İthalat döviz tahsisi yoluyla düzenlenmektedir.

İthalatçı "Gemi Şirketi Sertifikası" isteyebilir.

Traş ve dış fırçalarının sevkியatında dezenfekte belgesi istenilmektedir.

Taze et için, kesimin yapıldığı zamandan enaz 3 ay öncesine kadar bölgede bulaşıcı bir hastalık olmadığına ve kesimin islami kurallara uygun olarak yapıldığına dair onaylı bir belge istenilir. Bu istek sakadat ve deriler için de geçerlidir.

Konserve et için, kesim sırasında veteriner kontrolü yapıldığına dair sağlık sertifikası istenilir.

Gıda katkı maddeleri ve gıda işlenmesinde kullanılan diğer maddelerin ithalatında; ihraç eden ülkenin yetkili makamlarınca kontrol edildiğine ve kimyasal bileşimleri açıkça yazılarak menşe ülkede sağlık açısından herhangi bir tehlike yaratmadan kullanıldığına dair bir sertifika istenilir. Kimyasal maddelerin isimleri, baharat ve nebata-
tın latince isimleri yazılmalıdır.

Tereyağı ve benzeri yağlar için, malzemenin içerisinde borik asit veya sağlığa zararlı diğer katkı maddesi bulunmadığına dair bir sertifika istenilir.

Nebatat ürünlerinden sağlık sertifikası, viskiden menşei ve kaç yıllık olduğunu gösterir şahadetname istenilir.

YABANCI SERMAYE YATIRIM POLİTİKASI

1973 sonlarından beri uygulanan "Açık Kapı Politikası" çerçevesine alınan tedbirlerin sonucu olarak Mısır'a yabancı sermaye gelişti artış göstermiş ve 1980'de 400 milyon \$'a ulaşmıştır. Yatırım ve Serbest Bölgeler Kurulu (The General Authority for Investment and Free Zones - GAIFZ) ülkedeki tüm yabancı sermaye yatırımlarını kontrol eder. Yabancı şirketler ülkede yeni yatırımlar yapmak, kârlarını ülke dışına transfer etmek, yatırım sermayelerini arttırmak ve teşvikler alabilmek için öncelikle GAIFZ'den izin almak zorundadırlar. Tüm yabancı sınai yatırımların ayrıca Genel Sanayi Organizasyonu (General Organisation for Industrialisation-GOFI) tarafından onaylanması gerekmektedir. GOFI yabancı yatırımın ekonomiye olabilecek katkısını değerlendirir ve kararını GAIFZ'e bildirir. Kesin karar GAIFZ'den çıkar. Yabancı yatırımda, ihracata yönelik ve ithal ikamesi taşıyan sanayi dallarına, turizme ve gelişmiş teknoloji gerektiren projelere öncelik verilir. Ayrıca beyındırılık, tarım, inşaat alanlarındaki projelerle, tekstil, metalürji, mühendislik, alüminyum ve çelik üretimi için devletle ortak gerçekleştirilecek projeler desteklenmektedir. Mütteahhitlik alanlarında Mısır-Yabancı ortak yatırımlarında hissenin en az yüzde 50'sinin Mısırlı firmaya ait olması gerekmektedir. Danışmanlık şirketleri için hissenin en az yüzde 49'u Mısırlı firmada olmalıdır. Normal şartlarda Mısır'da yabancı bir şirketin yatırım yapması için Mısırlı bir şirketle ortaklık kurması gerekmektedir. Fakat anlaşma yapılması sonucu veya bazı özel projelerde yabancı şirketler hiçbir yerli firmayla ortaklık kurmak zorunluluğu olmadan ülkede yatırım yapabilirler. Yabancı bankalar ise en az yüzde 51 hisseli Mısırlı şirkete ait olmak üzere ülke içindeki bankacılık faaliyetlerinde bulunabilirler. Kamu sektöründen bir kuruluşla ortaklık yapacak yabancı firmaların hissesi yüzde 75'i geçemez. Yabancı firmanın sermayesini Mısır'dan kendi ülkesine transfer etmesine, Yatırım Kurulu'nun (Investment Authority) onayı ve sermayenin ilk kayıt tarihinden itibaren en az 5 yıl geçmesi halinde izin verilir.

Ülke ekonomisinin gelişmesinde büyük rol oynayan sanayi içinde faaliyette olan yabancı sermaye şirketleri Mısır'da elde ettikleri kârın tamamını ülkelerine transfer etmek hakkına sahiptirler. Döviz ihtiyacını kendi kaynaklarıyla çözebilecek duruma gelmiş yabancı firmalar yıllık net kârlarının yapmış oldukları ihracat tutarı kadar kısmını ülkelerine transfer edebilirler. Mısır'da çalışan yabancıların brüt kazançlarının yüzde 50'sini yurt dışına havale etmelerine izin verilmektedir. Mısır'da yatırım projeleri kabul edilen yabancı firmalar 5-15 yıl arası değişen süreler zarfında tüm vergilerden muaf tutulurlar. Bu firmaların ayrıca ithal lisansı almadan hammaddeler, makina ve diğer temel ürünleri gümrüksüz ithal etmelerine izin verilmektedir. Yatırım kanununa göre Mısırlı firmayla ortak olarak

Yatırım yapmış yabancı firmalar millileştirilemez ve sahip oldukları mal varlıkları kamulaştırılmaz.

Yatırım kanununa göre GAIFZ'in, Meclis'in onayıyla Mısır'da sermaye, ticari ve mali konularda faaliyet gösterecek projeler için serbest bölgeler kurmak yetkisi de vardır. Başta gelişmiş teknoloji olmak üzere her tip projeler serbest bölgelerde tatbik edilebilir. Serbest bölgelerde kurulan firmalar yerli ortaklık zorunluluğu, döviz kontrolü, her türlü vergi, resim, harç, bazı iş kanunları ve yabancı yatırım kısıtlamalarından muaf tutulurlar. Serbest bölgeye giren malın CIF değeri, çıkan malın ise FOB değeri üzerinden yüzde 1 oranında ücret alınır. Mısır'da halen Port Said, Nasr City (Kahire'nin dışında) ve İskenderiye şehirlerinde serbest bölgeler bulunmaktadır. Tawjip ve Süveyş limanlarında gümrüksüz antrepolar kurulmuştur. Adebio'da serbest bölge kurulması için planlar yapılmıştır.

Hükümet Mısır'da yabancı sermaye yatırımlarını memnurlukla karşılamakta ve teşvik etmektedir. Bu amaçla konuyla ilgili bürokratik engeller mümkün olduğu kadar azaltılmış ve yatırım projelerinin tetkiki hızlandırılmıştır. Yabancı sermaye yatırımlarıyla ilgili müracaat firma, proje ve diğer hususlarda bilgilerle birlikte Yatırım ve Serbest Bölgeler Kurulu'na yapılır. Bu kurulun adresi aşağıda belirtilmiştir:

General Authority for Investment and Free Zones
8, Adly Street, POB 1007, Cairo
Tel: 90 26 45 - 92 36 77 - 93 43 49
Teleks: 92235 INVST UN, 348 GAFEC UN

Serbest Bölgeler

Mısır ekonomisinin özelliklerinden biri de serbest bölge uygulamasıdır. Port-Said serbest şehir olup (şehirde ayrıca serbest bölge de mevcuttur) İskenderiye, Kahire ve Süveyş'te de serbest bölgeler bulunmaktadır.

Bu bölgelerde transit olarak yüklenecek malların depolanması, markalanması, istendiği takdirde Mısır'ın benzer malları ile karıştırılması, yeniden ambalajlanması ve paketlenmesi yapılabildiği gibi, montaj ve imalat ile normal ticari faaliyetlerde mümkün olmaktadır. Port-Said'de ithalatta veya döviz alım-satımında bir kısıtlama yoktur.

Yabancı şirket ve şahısların bölgede mal depolamaları veya kiralamaları Mısırlı bir ortak ile mümkündür. Yapılacak yatırımlar 5 yıl vergiye tabii değildir.

Serbest bölgeden Mısır'a ihraç edilen malların içinde % 40 veya daha fazla Mısır kaynaklı parça veya ham madde bulunduğu takdirde, Mısır'a girişte gümrük vergisinden % 50 indirim yapılır.

Günümüzde, Başkan Mübarek döneminde serbest bölgelerin depo olarak kullanılması pek teşvik edilmemekte, yatırım ve montaja öncelik verilmeye çalışılmaktadır.

Bu güne kadarki uygulamaya örnek olarak, Port-Said'de çeşitli ülke firmalarıyla ortak kurulmuş tesislerden bazıları gösterilebilir;

- İtalyanlarla plastik fabrikası
- Cezayirliyle yağlı boya fabrikası
- Suudi Arabistan'la alüminyum sanayii
- Somali ile çay ve kahve paketleme tesisi
- Arjantin ile soğuk hava deposu tesisi

MISIR SERBEST BÖLGELER MEVZUATI

1. Serbest Bölgelerin Oluşturulması:

a) Yatırımlar ve Serbest Bölgeler Dairesi (GAFI)

Mısır'daki yabancı yatırımlar ve serbest bölgelerle ilgili olarak kurulan "Yatırımlar ve Serbest Bölgeler Dairesi" GAFI (General Authority for Investment and Free Zones), esas olarak Başkan Sedat'ın başlattığı "Open Door" politikasının yürütülmesi, özel sektörün ve yabancı yatırımların ekonomideki rolünün artırılması ve serbest bölgelerin kurularak yönetilmesi amacıyla çalışmakta olan bir kuruluştur. Mısır'da oluşturulacak serbest bölgelerin seçimi, önerilmesi yönetimi ve serbest bölgelerle ilgili diğer bütün faaliyetleri yürütmek, GAFI'nin amaçları arasındadır. GAFI, Mısır'da serbest bölgelerle ilgili en yüksek organdır.

GAFI'nin 11 alt kuruluşu vardır. Bunlardan üçü, Projeleri değerlendirme ile ilgilidir. Diğerleri; Serbest Bölgeler, Endüstri Bölgeleri, Proje Geliştirme, Araştırma ve Enformasyon, Yönetim, Finansman, Hukukî İşler, ve Yatırımcılarla İlişkiler ile ilgili alt kuruluşlardır.

GAFI'nin faaliyetleri şunlardır:

1) Serbest bölgelerin oluşturulması için uygun yerleri araştırmak, gerekli incelemeleri yaparak Bakanlar Kurulu'na öneride bulunmak,

2) Serbest bölgeler, arap veya yabancı yatırımlarla ilgili her tür kanun, düzenleme vb. mevzuatı inceler, bu konularda uygun teklifleri yapar,

3) Arap ve yabancı sermayenin davet edileceği proje ve faaliyet alanlarının listesini çıkartarak Bakanlar Kurulu'na sunar,

4) Serbest Bölgelerde faaliyette bulunacak projeleri inceler, değerlendirir,

5) Yabancı yatırımlar için projeler önerir, bunlarla ilgili tavsiyelerde bulunur, uluslararası sermaye piyasalarında ve yatırımcı ülkelerde Mısır'ı tanıtır, yabancı sermayeye sağlanan teşvik ve imtiyazları açıklar, serbest bölgeleri tanıtır.

6) Gelen yabancı sermayeyi tescil eder,

7) Projelerin mali durumunu, tüm faaliyetlerinin yasalar çerçevesinde yapıldığını, vergilerin ödendiğini vb. incelendikten sonra, yabancı yatırımların kâr transferlerini onaylar,

8) Yabancı işadamlarına ve yatırımcılara, bunların projelerinde çalışacak personele her tür izni sağlar.

b) Serbest Bölgelerin Oluşturulması:

Mısır'da serbest bölgeler GAFI'nin önerisi ve Bakanlar Kurulu'nun onayı ile kurulabilir. GAFI, Kamu ve Özel Serbest Bölgelerin kurulabilmesi için uygun yerleri araştırır. Araştırmaların sonucu bir rapor halinde GAFI Yönetim Kurulu'na gelir. Kurul raporları inceleyerek bu konuda bir karara varır ve o Bölgede bir serbest bölge kurulmasını Bakanlar Kurulu'na önerir. Bakanlar Kurulu bu öneriyi inceler ve uygun görürse bir Karamame ile Serbest Bölge'yi kurar.

Serbest bölgeler, tek bir proje için oldukça sınırlı bir alanda kurulabileceği gibi, bütünüyle bir şehri kapsayacak biçimde de kurulabilir. Ancak bir şehrin serbest bölge ilan edilmesi bir kanun çıkartılarak olabilir.

c) Serbest Bölgelerin Yönetimi:

GAFI, serbest bölgelerin yönetiminden ülke çapında sorumludur. Ayrıca her serbest bölgenin kendi yönetim kurulu bulunmaktadır.

GAFI Yönetim Kurulu, oluşturulan Serbest Bölgelerin faaliyetlerini kontrol etmekte, bölgeleri yönetmekte ve serbest bölgelerle ilgili genel politikayı saptamakta en üst yetkilidir. GAFI Yönetim Kurulu serbest bölgelerle ilgili şu işleri yürütür.

1) Serbest bölgelerin genel olarak planlanması ve izlenecek politakanın belirlenmesi,

2) Kamu veya özel serbest bölgeler için arazi temini,

3) Serbest bölgelerin bütçelerinin hazırlanması ve hesaplarının denetlenmesi,

4) Özel serbest bölgelerin gereği halinde Kamu serbest bölgelerine bağlanması,

5) Serbest Bölge Yönetim Kurullarının oluşturulması,

6) Serbest bölgelerdeki her tür faaliyetleri düzenleyen kuralların ve bölge tüzüklerinin hazırlanması.

d) Serbest Bölge Yönetim Kurulu:

Her Serbest Bölge, GAFI'nın oluşturacağı bir "Serbest Bölge Yönetim Kurulu" tarafından yönetilir. Bu kurul, serbest bölgeyi GAFI'ye bağlı olarak ve GAFI'nin çizdiği genel politika doğrultusunda yönetir. Bölge Yönetim Kurulu şu işleri yapar:

1) Serbest bölgenin yönetimi ve düzenin sağlanması,

2) Serbest bölge içinde arazi ve diğer gayrimenkulün alım satımı ve kiralanmasının düzenlenmesi,

3) Serbest bölge içinde dükkan, ardiye, gemicilik alanlarının kurulması, işletilmesi ve faaliyetlerinin düzenlenmesi, denetlenmesi,

4) Serbest bölge içinde yapılacak proje ve faaliyetler için gerekli makina ve teçhizatın sağlanması,

5) Serbest bölgede ihtiyaç duyulan hizmetlerin sağlanması,

6) Serbest bölgede faaaaliyette bulunmak için lisans verilmesi.

2. Serbest bölgelerde İş Kurma ve Projeler:

a) Lisans Alınması:

Serbest bölgelerde iktisadi faaliyette bulunabilmek için Bölge Yönetim Kurulunun vereceği ve GAFI'nin onaylayacağı bir lisans gerekmektedir. Mısır'daki serbest bölgelerde şu faaliyetler için lisans verilmektedir:

1) Transit malların, ihraç edilecek yerli malların ve bölgeye gelen yabancı malların reeksport amacıyla depolanması.

2) Serbest bölgede depolanmış olan malların pazarın talepleri-ne göre temizlenmesi, karıştırılması, yeniden harmanlanması, ambalajlanması veya herhangi bir biçimde yeniden düzenlenerek işlenmesi,

3) Ülkenin coğrafi konumundan yararlanmak için, serbest bölgenin avantajlarına ihtiyaç duyan herhangi bir sınai, montaj yenileme ve işleme faaliyetleri,

4) Serbest bölgede çalışacak kişiler için veya bölgedeki faaliyetler için gerekli olan hizmetlerin sağlanmasına yönelik ticari faaliyetler.

Serbest bölgede faaliyette bulunabilme lisansı için başvuru GAFI tarafından hazırlanmış olan özel formlar ile, o serbest bölgenin Yönetim Kurulu'na yapılır. Serbest Bölge Yönetim Kurulu müracaatları inceler ve eğer uygun görürse GAFI Yönetim Kurul'na iletir. Lisans, GAFI Yönetim Kurulu'nun kararı ile verilir.

Lisans, verildikten sonra 6 ay içersinde proje ile ilgili hiçbir ciddi adım atılmamışsa, GAFI tarafından iptal edilir. Ancak Bölge Yönetim Kurulu bu süreyi uzatmaya yetkilidir. Projenin ilanından sonra bir ay içinde proje sahipleri projenin yürütülmesi için gerekli bir-na ve arazinin ayrılmasını Bölge Yönetim Kurulu'ndan talep ederler, gerekli kira kontratları düzenlenir ve kiralar bu tarihten itibaren Bölge Yönetimince alınır.

Lisanslar GAFI tarafından yayınlanırlar. Her lisansta projenin amacı, sermayesi, faaliyetleri, lisans süresi ve lisans sahibinden alınan depozit bedeli gösterilmiştir.

Serbest bölgelerde faaliyette bulunması için izin verilen firmalar, binaları, makina ve diğer teçhizatları için sigorta temin etmekle yükümlüdürler.

3. Serbest Bölgelerdeki Malların Dolaşımı ve Giriş-Çıkışı:

a) Genel:

Yasalar ile dolaşımları yasaklanmış olan bazı mallar dışında, serbest bölgeden dışarıya çıkan veya bu bölgeye giren mallar, ithalat ve ihracata uygulanan normal gümrük prosedürüne ve gümrük resmi ve vergilerine tabi değildirler.

Aynı şekilde, onaylanmış olan bir projenin sabit yatırımlarının parçalarını oluşturan ve projenin amacına ulaşması için gerekli olan bütün makina, alet, nakliye aracı vb. gümrük ve diğer vergilerden muaftırlar. Eğer serbest bölge ülkenin iç kısımlarında ise, bu hüküm malın bir limanda boşaltılmasından serbest bölgeye ulaşmasına kadar da geçerlidir. Ancak herhangi bir Mısır limanına gümrüksüz olarak giren mallar, hiçbir biçimde kullanılmadan direk olarak serbest bölgeye ulaştırılmalıdır. Serbest bölgeye gümrüksüz olarak giren bu malzemeler, serbest bölge Yönetiminin izni olmadan kullanılmaya başlanamaz.

Mısır'da üretilen her mal, serbest bölgeye girişlerinde dışarıya ihraç ediliyormuş gibi muamele görür. Bu mallar serbest bölgeye girişlerinde ihracatla ilgili kanunda belirtilen prosedürü tamamlarlar. Malların serbest bölgeye girebilmesi için bu bölge yönetiminin kabulü gereklidir.

GAFİ Yönetim Kurulu veya Bölge Yönetimi, yerli malların tamir vb. işler için geçici olarak serbest bölgeye girmelerine izin verebilir.

Ülke içinde tüketilmek üzere serbest bölgeden çıkartılacak olan mallar, dışarıdan ithal ediliyormuş gibi, bu bölgeden çıkışlarında Mısır'ın ithalat prosedürüne ve gümrüğe tabidirler. Ancak bu ithalat vergisi de sadece yerli imalatı olan mallar için geçerlidir.

Serbest bölgeye giren mallar, bu bölgede kalma süreleri vb. hakkında herhangi bir kısıtlamaya tabi değildir. Aynı şekilde bu bölgeden dışarıya ihraç edilen ve bu bölgeye dışarıdan giren mallar da herhangi bir ithalat-ihracat prosedürüne tabi tutulmazlar.

b) Malların Serbest Bölgeye Girişleri:

1) Transit Malların Serbest Bölgeye Girişi:

Dış ülkelerden gelen transit malların serbest bölgeye girişlerinde şu prosedür izlenir:

i. Malların sahibi, gemicilik acentasının çıkardığı teslim ordinosu ve depolama için bir başvuru serbest bölgenin yönetimine verir.

ii- Serbest bölge yönetimince onaylanan bu belgeler gümrük yetkililerine gönderilir. Sonra, mallara serbest bölgeye giriş izni verilir. Malların serbest bölgeye transferi, gemicilik acentasının sorumluluğundadır.

iii. Serbest bölge yönetimi malları denetler, mallar hakkındaki gerekli bilgileri GAFI'nın düzenlenmiş olduğu bir ithalat deklarasyonuna kayıt eder ve bu deklarasyonu mallarla birlikte proje sahibine yollar.

2) Kendi Limanı Olan Serbest Bölgelerdeki Projelere Gönderilen Malların Girişi:

Şu prosedür izlenir:

i. Geminin limana ulaşmasından itibaren 24 saat içinde gemi kaptanı veya gemicilik şirketinden bir yetkili, gemicilik manifesto-sunu ve gönderilen mallarla ilgili bilgiyi serbest bölge yönetimine bildirmelidir. Gemicilik manifestosu şu bilgileri içermek zorundadır. Geminin adı ve milliyeti, malların cinsi ve paket sayısı, geminin yüklendiği liman, gönderenin ve alıcının adları.

ii. Bölge yönetimi manifestoda belirtilen alıcıya bir duyuru yaparak mallarını 48 saat içinde boşaltma yerinden almasını bildirir. Bu süre içinde mallar alınmaz ise Bölge Yönetimi masrafı mal sahibinden tahsil edilmek kaydıyla malları kendi istediği bir yere nakleder.

iii. Proje sorumlusu Bölge Yönetimi'ne ithalat deklarasyonunu ve diğer belgeleri gönderir. Bölge Yönetimin muayenesinden sonra da mallarını alır.

3) Dışardan Gelen ve Ülkenin İç Kısımlarındaki Bir Serbest Bölgeye Girecek Mallar:

Şu prosedür izlenir:

i. Proje yetkilileri, mala ait faturalar, konşimento ve gönderilen malların tarifi ile birlikte, mal hakkındaki bilgileri içeren bir gümrük transit belgesini tanzim ederek Serbest Bölge Yönetimi'ne teslim ederler.

ii. Bölge Yönetimi bu belgeleri inceleyerek malları alma izni ni proje yetkililerine gönderir.

iii. Tüm bu belgeler mal sahibi tarafından gümrük yetkililerine gönderilir. Gümrük yetkilileri malların faturadaki bilgilere uygunluğunu kontrol ederler.

iv. Gümrük müsaade belgesi proje yetkililerine (mal sahibi) gönderilir. Müsaade belgesini tekrar inceleyen Serbest Bölge Yönetimi, bu malların serbest bölgeye kabul edildiğini gümrük yetkililerine bildirirler.

v. Bunun üzerine gümrük yetkilileri malları mühürlerler ve serbest bölgeye gönderirler. Bu mallar serbest bölgeye ulaşana kadar açılmazlar veya anılan bölge dışında bir yere gönderilemezler.

4) Malların Serbest Bölgeye Girişleriyle İlgili
Diğer Kurallar:

Dışardan Mısır gümrüklerine gelen ve ülke içindeki değişik serbest bölgelere gönderilecek olan mallar, ancak yetkili serbest bölge memurunun malları proje temsilcileri önünde denetlemesinden sonra gümrükten çıkartılabilir. Gümrük yetkilileri de malları faturalarda belirtilen bilgilere uygunluğu açısından denetler. Mallar, daha sonra proje petkililerine devredilir.

Aynı koşullarda ve orjinal paketleriyle reeksport amacıyla transit genilerle gönderilen mallar, bu kontrol ve denetlemelere tabi tutulmazlar.

Mısır'dan bu serbest bölgelere gönderilen mallar, bir dış ülkeye ihraç ediliyor sayılır ve yasalarda varolan ihracatla ilgili hükümlere konu olur. Aksi GAFI tarafından belirlenmediği takdirde, Mısır'dan bu serbest bölgelere gönderilen malların bedeli döviz olarak ödenmek zorundadır.

c) Malların Serbest Bölgeden Çıkışları:

1) Gümrük Bölgesi İçinde Kurulmuş Olan Serbest
Bölgelerden Malların Çıkışları:

Gümrük bölgesi içinde kurulmuş olan serbest bölgelerden dışarıya çıkartılacak olan mallar için şu prosedür uygulanır:

i. Serbest Bölge Yönetimi, GAFI tarafından belirlenmiş olan bir çıkış izin formunu faturalardaki bilgilere göre doldurarak mal hakkındaki gerekli bilgileri içeren bir ihracat beyannamesi düzenler.

ii. Mallar belgelere uygunluğu açısından denetlendikten sonra, Bölge Yönetimince bir uygunluk belgesi-verilir ve bu belgelerin tümü, çıkartma izni ile birlikte mal sahibine gönderilir.

iii. Belgeler mal sahibi tarafından gümrük yetkililerine gönderilir ve burada malların geniyile nakli konusunda gerekli belgeler hazırlanır. Gümrükçe verilecek çıkış izni de Bölge Yönetimine gönderilince, mal sahibi malı serbest bölgeden dışarı çıkartır. Tüm işlemler için gerekli olan harçlar mal sahibi tarafından ödenir.

2) Limanda Kurulmuş Olan Serbest Bölgelerden
Malların Çıkışları:

Şu prosedür izlenir:

i. Bölge Yönetimi, fatura ve konşimentoya göre bir form doldurarak çıkış iznini hazırlar ve malla ilgili tüm bilgiler bir ihracat beyannamesinde belirtilir.

ii. Mallar belgelere uygunluğu açısından denetlenir ve Bölge Yönetiminin vereceği bir sertifika ile birlikte tüm belgeler mal sahibine gönderilerek çıkış izni verilir. Bu işlemler için gerekli olan harçlar ödenir.

iii. ıkış izni ve konşimento gemicilik acentasına gönderilir. Acenta malın gemi ile naklini sağlayacak belgelerle beraber, ihracat beyannamesine eklenmek üzere, tüm belgeleri tekrar Bölge Yönetimi'ne gönderir ve prosedür tamamlanır.

3) lkenin İç Kısımlarında Kurulmuş Olan Serbest Bölgelerden Malların ıkartılması:

Gerekli işlemler şunlardır:

i. Mal sahibi, mallarla ilgili bilgileri içeren belgeleri transit geçiş sertifikası ile birlikte Bölge Yönetimi'ne gönderir. Bölge Yönetimi mal ile ilgili tüm bilgileri içeren bir ihracat beyannamesi hazırlar.

ii. Malların belgelere uygunluğu Bölge Yönetimince denetlenir. Bir gümrük transit sertifikası hazırlanarak tüm belgelerle birlikte çıkış izni de mal sahibine gönderilir. Mal sahibi de bunları ihraç gümrüğüne iletir.

iii. Ihracat gümrüğü bu malları gümrük bölgesine kabul eder ve gerekirse kontrolünü yapar.

iv. Gümrük yetkilileri çıkış izni verir.

d) Malların Serbest Bölgede Depolanması ve Muameleler:

Aynı serbest bölge içinde bulunan veya farklı serbest bölge-lerde olan projeler arasında malların dolaşımı, Bölge Yönetiminin yazılı onayı ve izni ile mümkündür.

Serbest bölgelerde iş yapan projeler, malların depolanması sırasında olacak her türlü zarar, eksilme, değişme vb. durumlardan sorumlu tutulurlar.

Serbest bölgede depolanacak mallar için bazı istisnai durumlar dışında, zaman açısından bir sınırlama yoktur. Ancak aşağıdaki koşullarda Bölge Yönetimi malların bölge içinde tutulmasını yasaklayabilir ve söz konusu malların bölgeden çıkartılmasına, satılmasına veya imha edilmesine karar verebilir:

i. Malların bölgede tutulması halkın sağlığı açısından zararlıysa,

ii. Malların bölgede durması diğer mallara zarar verecekse,

iii. Mallar izinsiz olarak bölgede bulunduruluyorsa

Bu mallar için gerekli çıkartma veya imha işlemi proje sahibi tarafından yapılmazsa, bu işlemleri Bölge Yönetimi yapmaya yetkilidir.

Serbest bölgedeki tüm depolama, taşıma, yükleme, indirme vb. işler yangın, hırsızlık, patlama gibi tehlikelere karşı gerekli önlemler alınarak yapılır. Bu önlemleri hem Bölge Yönetimi (Polis, itfaiye, kurtarma vb. teşkilatları kurarak) hem de mal sahipleri almak zorundadır.

4. Serbest Bölgelerde Parasal İlişkiler:

Serbest bölgenin içinde yürütülen işlemler, serbest bölgeler arasındaki işlemler veya serbest bölgeden diğer ülkelerle yapılan tüm işlemler, Mısır'ın döviz kontrolü kanunlarına bağlı değildir.

Serbest bölgede çalışan gerçek veya tüzel kişilere yapılacak olan ödemeler, veya bu kişiler arasındaki ödemeler ve bu kişilerin bölge dışına yapacağı ödemelerde de döviz kullanılır. Serbest bölgelerde, istisnai haller dışında Mısır parası kullanılamaz.

Serbest bölgeye girecek kişiler deniz, hava veya kara yoluyla yaptıkları giriş-çıkışlarda diğer yolcular için geçerli olan döviz kısıtlamalarına tabi tutulmazlar ve giriş-çıkışlarında izin almadan döviz veya Mısır parasını yanlarında taşıyabilirler.

Tahvil, hisse senedi veya diğer ödeme araçları ister Mısır parası isterse yabancı para olarak belirtilmiş olsum, GAFI'nin izni olmadan serbest bölgelere girip çıkamazlar.

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren her projeye bir Mısır bankasında yerel ödemelerini döviz olarak yapabilmesi için özel bir döviz işletme hesabı açma izni verilir. Bu hesabın Mısır parası ile açılabilmesi için GAFI yetkililerinin izni gereklidir.

Firmalar, sigorta primlerini döviz ile öderler ve sigortadan kendilerine ödeme yapılacaksa bu pirimlerin ödenmiş olduğu para birimi olarak yapılır.

5. Serbest Bölgelerde Harç ve Vergiler:

a) Serbest Bölgelerde Vergi Muafiyeti:

Mısır'daki serbest bölgelerde kurulan işletmeler, bunların hissedarları, burada faaliyette bulunan tüm proje ve şirketler Mısır Arap Cumhuriyeti'nin vergi ve diğer yükümlülükler getiren kanunlarından muaftır.

Serbest bölgelerdeki tüm Arap ve yabancı yatırımlar, aynı biçimde veraset vergisinden de muaf tutulurlar.

Gelir vergisine konu olan ücretler, tazminat ve diğer ödenimler, serbest bölge içinde gelir vergisinden muaftırlar.

b) Hizmetler Karşılığı Alınan Harç ve Resimler:

Serbest bölgede faaliyet gösteren şirket ve kuruluşlar, birtakım yönetsel ve teknik hizmetler için ve bazı iktisadi faaliyetleri için GAFI'nın belirlediği oranda harç ve resim öderler.

Serbest bölgeye giren veya bu bölgeden çıkan mallar için, bu malların bölgeye giriş veya çıkış tarihindeki değerlerinin %1'ni aşmamak kaydıyla GAFİ Yönetim Kurulunca belirlenen oranda bir harç ödenir.

Serbest bölgeye mal giriş-çıkışını gerektirmeyen projeler, faaliyetlerine ve iş hacimlerine göre, projenin yıllık katma değerinin %3'ünü aşmayacak oranda bir resme tabidir.

Tamir vb. işler için geçici olarak serbest bölgeye giren veya bölgeden çıkan mallar, giriş-çıkış resmine tabi değildir.

Dışarıdan ithal edilecek mallar, malların C.I.F. fiyatlarına göre hesaplanan bir resme tabidir. Serbest bölgede üretilen, paketlenen, işlenen, yenilenen, temizlenen, karıştırılan, harmanlanan vb. ürünlerin harç ve resimlerini belirlemek için saptanan değerleri, o malın F.O.B. ihraç fiyatları olarak alınır.

Depolama faaliyetlerinde bulunacak lisanslı projeler, kanunda belirtilen harcı öderler. Ayrıca projeler, Bölge Yönetiminin kendilerine sağladığı her türlü hizmet için gerekli harçları öderler. Harç ve resimler, Mısır bankalarının kabul edeceği yabancı para birimleri ile ödenirler.

6. Şirketlerinin Muhasebeleri:

Serbest bölgelerde çalışacak projeler, Bölge Yönetimine muhasebe sistemlerini bildirirler ve Yönetimin onayını alırlar. Şirketlerin muhasebe defterleri GAFİ veya Bölge Yönetim Kurulunca onaylanarak Noterlikte tescil edilirler. Şirketler, kesin ve zamanında envanter kontrolü yapabilmeye uygun kayıt yöntemleri kullanmalıdırlar. Muhasebe defterleri, envanter kayıtları, giriş-çıkış formları, faturalar vb. belgeler doğruluklarının saptanması için kontrole tabidirler.

Yapılan her tür harcamalar 6 ayda bir GAFİ yetkilisine bildirilmelidir. Ayrıca yıl sonu bilançoları zamanında GAFİ yetkililerine bildirilir.

Muhasebe defterleri Arapça olarak tutulur. Ancak şirketler isterse Arap'canın yanında bir başka dili de (İngilizce veya Fransızca kullanabilirler).

7. Serbest Bölgelerde İstihdam:

a) Serbest Bölgelerde Çalışma Koşulları:

Serbest bölgede faaliyette bulunacak bir projede çalıştırılması zorunlu olan Mısır vatandaşlarının tüm proje çalışanlarına oranı, GAFİ tarafından belirlenir ve bu oran %75'in altında olamaz. Projede çalışacak olan Mısır vatandaşlarına ödenecek olan ücret de toplam ödenecek olan ücretin %65'inden az olamaz.

Şirketler çalıştırdıkları kişilerin ücret ve diğer ödentilerini döviz ile yaparlar, Serbest bölgede uygulanacak olan asgari ücreti GAFİ belirler ve bu ücret Mısır'daki asgari ücretten daha az olamaz.

Serbest bölgelerdeki şirketlerde çalışacak olan kişilere çalışma iznini, işverenin başvurusu üzerine GAFİ verir.

Projeler istihdam ettikleri Mısırlı işçileri eğitip vasıflı işçiler haline getirecek uygun eğitim programlarını geliştirmekle yükümlüdürler. Bu tür eğitim programlarına 6 aya kadar süre ile devam eden Mısırlı işçilere ücretleri ödenmeye devam eder.

Serbest bölgelerde çalışan Mısır vatandaşları, eğer çalıştıkları şirket kendilerine daha yüksek bir sosyal güvenlik sağlamıyorsa, Mısır'ın sosyal güvenlik yasalarından yararlanırlar.

Serbest Bölge Yönetim Kurulu, o serbest bölgedeki sosyal güvenlik, disiplin, işten çıkartma, tazminat, izin ve tatiller, iş saatleri, sağlık hizmetleri vb. konuları düzenler.

b) Oturma, Çalışma ve Giriş İzni:

Gafı, serbest bölgelerde çalışacak olan yerli ve yabancılara çalışma izni verir, bazı koşullarda verilmiş çalışma izinlerini iptal edebilir.

Serbest bölgede çalışma izni olan herkes, bölgeye giriş izni verilmesi için Bölge Yönetimi'ne müracaat eder ve bir serbest giriş belgesi alır. Bir proje onaylandıktan sonra, proje sahipleri ve projede çalışacak olan kişilere, uygun koşulları taşıyorlarsa, giriş izni verilir. Giriş izninin süresi önceden belirlenmiştir. GAFİ geçici giriş belgeleri de verebilir.

Serbest Bölgede çalışanlar için bölge sınırları içinde oturma izni, ancak bu kişilerin işleri onların bölge içinde ikamet etmelerini zorunlu kılıyorsa verilir. Oturma iznini Bölge Yönetim Kurul verir ve ancak ikamet için ayrılan özel alanlarda ikamet mümkündür. Oturma izni, bu kişilerin ailelerini kapsamaz.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ

İmar ve İskan Bakanlığı Mısır'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren kamu sektörüne ait kuruluşların üçte ikisini kontrol eder. Ülkedeki tüm müteahhlik hizmetlerinin yarısını üç büyük firma olan Arab Contractors Work, El-Nasr General Contracting Co. ve Mısır Concrete Development Co. yapmaktadır. Yabancı Sermaye Yatırımları Kanunu'nun 43'üncü maddesine göre yabancı inşaat firmaları sermayelerinin 10 milyon \$'dan az olmaması ve hissesinin en az yüzde 50'si Mısırlı firmaya ait olması şartıyla kamu sektörüne ait kalkırma planıyla ilgili müteahhlik işleri alabilirler ve 5 yıl süreyle tüm vergi ve harçlardan muaf tutulurlar. Tarımsal alanlar dışında yeni şehirler kurma, araziyi tarıma elverişli hale getirme, turizm, yatırım ve enerji projelerinde faaliyette bulunacak yabancı firmalar Yatırım ve Serbest Bölgeler Kurulu'nun onayının alınması şartıyla hiçbir Mısırlı firmayla ortak olmadan Mısır'da iş yapabilirler ve 15 yıl süreyle her türlü vergi ve harçtan muaf tutulurlar. Müteahhlik işleri için açılan ihaleleri kazanan firmalardan ihale tutarının yüzde 5-10'u arasında değişen oranda teminat mektubu istemektedir.

Mısır'da inşaat malzemeleri fiyatları 3 grupta toplanmıştır.

- Kooperatif inşaatlarında kullanılacak malzemenin fiyatları devlet tarafından sübvansiyon yapıldığından dolayı çok ucuzdur.
- Devlete ait diğer inşaatlarda kullanılacak malzemelerin fiyatlarına da sübvansiyon yapılmakta olup çimentonun tonu yukarıdaki oranla yüzde 30-40 daha pahalıdır.
- Devlete ait olmayan özel inşaatlarda kullanılacak malzeme fiyatlarında hiçbir sübvansiyon yoktur ve çimentonun fiyatı birinci grubun 2 katı düzeyindedir.

Güç istasyonları, anahtar teslimi fabrika, ycl ve türel inşaat gibi yüksek teknoloji gerektiren projelerde Mısırlı firmalar çoğunlukla yabancı inşaat firmalarıyla ortaklık kurmaktadır.

Bu tip ortaklıklara örnek olarak Kahire'de büyük bir iş merkezi inşaatını üstlenen İngiltere'nin J.Jarvis ve Mısırlı Hassan Allam firmasını; Asya ve Afrika'yı Süveyş Kanalının altından birleştiren Ahmed Hamdi tünelinin inşaatını üstlenen Mısırlı Arab Contractors Work ve İngiltere'nin Tarmac firmasını verebiliriz. Nippon Koken firmasının liderliğinde oluşan Japon konsorsiyumu tarafından El-Dikhelia'da 800 milyon \$'lık çelik fabrikasıdır. Yılda 750 bin ton çelik çubuk üretilmektedir. Fabrika inşaatı için açılan 48.3 milyon \$'lık 2 ihaleyi de Japon firması olan Kajima Corporation kazanmıştır. Alınan işlerden biri 44.1 milyon \$'lık İskenderiye Çelik Fabrikası, diğeri ise 4.2 milyon \$'lık General Motor Egypt kamyon fabrikasıdır. Helvan şehrinde yol, kanalizasyon, konut ve telefon sistemi yapımı için açılan 28.9 milyon \$'lık güç istasyonu inşaatı için İsviçre'nin BBC Brown, Boveri Company firmasıyla ön anlaşma yapılmıştır. İspanya'nın Formentq de Comercio Exterior (FOCOEX) 10 Ramadan City'de anahtar teslimi çelik fabrikası inşaatı için açılan 54 milyon \$'lık ihaleyi kazanmıştır. 54 milyon \$'lık klor üretim fabrikası Japonya'nın Toyo Engineering ve Marubeni Corporation tarafından inşa edilecektir. Amerikan General Electric tarafından İsmailiye şehri dışındaki Abu Sultar'da yapılacak 150 mw'lık güç istasyonu inşaatı için gerekli 100 milyon \$'lık kredi US Agency for International Development (USAID) tarafından sağlanmıştır. Amerikan Harbert International ve J.A.Jones Ortaklığı İsmailiye, Port Said ve Süveyş'de kanalizasyon sistemi inşaatı için açılan 40 milyon \$'lık ihaleyi kazanmıştır. Harbert International ayrıca Safaga'da inşa edilecek olan 100 bin tonluk hububat silosunun inşaatı için açılmış olan 80 milyon \$'lık ihaleyi de kazanmıştır.

VERGİ SİSTEMİ

Gelir Vergisi:

a) Menkul sermayeden elde edilen gelirler:

Faizler, üst yöneticilerin maaşları, mülk sahibine verilen işletme payları ve hissedarlara ödenen katılma payları üzerinden yüzde 32 oranında vergi alınır. Döviz mevduat hesabına ve devlet tahvillerine ödenecek faizler üzerinden bu vergi alınmaz.

b) Ticari ve Endüstriyel alanlarda elde edilen kârlar:

Ticari ve endüstriyel mülklerini kiraya veren kişiler, emlakçılar, arazilerini satmak veya inşaat yapmak amacıyla parselleyen kişiler ve Mısır'da her türlü ticari faaliyette bulunanlar yüzde 32 oranında gelir vergisi vermek zürundadırlar. Vergilendirilecek net kârın hesaplanmasında şu indirimler yapılır. Üdenmiş olan diğer vergiler, kira masrafları, amortisman, vakıflara yapılan çeşitli yardımlar (belli limitler dahilinde), tasarruf fonlarına yapılan ödemeler.

c) Maaşlar:

Memurlara ödenen maaş ve bazı yardımlar gelir vergisine tabidir. Bu kategoride uygulanan gelir vergisi oranları aşağıda belirtilmiştir.

<u>Vergilendirilecek gelir (ML)</u>	<u>Oran (%)</u>
İlk 480'den	2
Daha sonraki 480'den	5
Daha sonraki 960'dan	10
Daha sonraki 960'dan	15
Daha sonraki 960'dan	18
3.840'ın üstü	22

d) Ticari olmayan faaliyetlerden elde edilen kârlar:

Doktor, avukat, muhasebeci gibi serbest mesleği olan kişilerden alınan vergidir.

Bu kategoride uygulanan gelir vergisi oranları aşağıda belirtilmiştir:

<u>Vergilendirilecek gelir (ML)</u>	<u>Oran (%)</u>
1.000'e kadar	18
Daha sonraki 1.500'den	20
Daha sonraki 2.000'den	25
4.500'ün üstü	30

e) Genel gelirler:

Genel gelir vergisi sadece şahıslara ve onların toplam gelirlerine uygulanır. Ödenmiş diğer vergiler dolayısıyla indirim yapılır. 2.000 ML'na kadar toplam gelirlerden gelir vergisi alınmaz. Bu meblağı aşan gelirlerden alınan vergi oranları aşağıda belirtilmiştir.

<u>Vergilendirilecek gelir (ML)</u>	<u>Vergi Oranı</u>
2.000 - 10.000	Her 1.000 ML'nda %1 oranında artmak üzere %8
10.000 - 50.000	Her 5.000 ML'nda %2 oranında artmak üzere %18
50.000 - 75.000	Her 5.000 ML'nda %5 oranında artmak üzere %32
75.000 ve üstü	% 50

f) Şirketlerin kârları

Anonim, limited ve komandit şirketler, yabancı sermaye iştirakli bankalar ve yabancı bankaların Mısır'da açtıkları şubelerin kârlarına yüzde 32 oranında gelir vergisi uygulanır. Petrol araştırma ve çıkarma şirketlerine uygulanan gelir vergisi oranı ise yüzde 40,55'tir.

Tarım, hayvancılık ve balıkçılık alanlarında faaliyet gösteren şirketlere belirli bir süre için vergi muafiyeti vardır. Kararın 157'nci maddesine göre en önemli vergi muafiyeti 50'den fazla kişinin çalıştığı sanayişirketlerinden 5 yıl süreyle gelir vergisi alınmamasıdır. Bu süre şirketin faaliyete geçmesini takiben ilk mali yılda başlar.

Mısır çift vergilendirmeyi önlemek için Avusturya, Finlandiya, Hindistan, Irak, İtalya, Japonya, Norveç, Sudan, İsveç, İngiltere ve AED ile vergi anlaşması yapmıştır. Bu anlaşmalara göre menkul değerler üzerine verilecek faiz ve komisyonlardan alınacak vergi oranları indirilmiştir. Faizler üzerinden alınan vergi

orani Avusturya ve Amerika'yla yapılan anlaşma sonucu yüzde 15'e, İtalyanlarla yapılan anlaşma sonucu ise sifıra indirilmiştir.

TİCARET VE SANAYİ ODALARI

- Egyptian Chamber of Commerce (Mısır Ticaret Odası)
4, Midan El Falaki, Bab-el-Louk, Cairo
Tel: 22 897
Teleks: 92645
- Cairo Chamber of Commerce (Kahire Ticaret Odası)
4, Midan El Falaki, Bab-el-Louk, Cairo
Tel: 22 898
Teleks: 2453 CACCOR UN
- Alexandria Chamber of Commerce (İskenderiye Ticaret Odası)
31, Boulevard Ghourfa Tougariye, Alexandria
Tel: 80 89 93
- Federation of Egyptian Industries (Mısır Sanayi Federasyonu)
Immobilie Building, 26 Sharia Shraif Pasha, Cairo
Tel: 74 83 17 - 74 83 19
Teleks: 92624 PERTX UN
- Building and Construction Industry Chamber (Bina ve İnşaat Sanayi Odası)
23, Sherif St.-Cairo

BAKANLIKLAR

- Cumhurbaşkanlığı
Abdin Place - Cairo
Tel: 91 02 88 - 91 09 14
- Başbakanlık
Magles El Shaab St. - Garden City
Tel: 21 548 - 22 048 - 26 457
- Tarım ve Gıda Bakanlığı
Dokki - Giza
Tel: 70 25 66 - 70 33 88
- Kültür Bakanlığı
11 A Hassan Sabri St. - Zamalek
Tel: 81 29 18 - 80 26 65
- Savunma ve Savaş Sanayi Bakanlığı
23 July St. - Kobri El Kobba
Tel: 86 98 60
- Ekonomi ve Dış Ticaret Bakanlığı
8, Adly St. - Cairo
Tel: 91 96 61 - 22415
- Eğitim ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı
El Falaki St. - Cairo
Tel: 27 363
- Elektrik Bakanlığı
Abassia - Nasr City
Tel: 83 44 61 - 83 45 74
- Maliye Bakanlığı
Magless El Shaab, Lazoghly St. - Cairo
Tel: 24 857 - 24 976
- Dış İlişkiler Bakanlığı
Tahrir Square - Cairo
Tel: 32 271 - 27 323
- Vakıflar Bakanlığı
Bab-El-Louk - Cairo
Tel: 74 84 03 - 75 86 99
- Süveyş Kanalı Yetkilisi
6, Lazoughly St. - Garden City - Cairo
Tel: 20 746-9
- Sağlık Bakanlığı
Magless El Shaab St., Kasr El Eini - Cairo
Tel: 23 462 - 21 507 - 90 39 39
- Göçmen İşleri Bakanlığı
11 A Hassan Sabry St. - Zamalek
Tel: 81 65 71 - 80 35 38
- Sanayi ve Yeraltı Zenginlikleri Bakanlığı
2, Latin America St. - Garden City
Tel: 25 022 - 25 023 - 23 247
- Enformasyon Bakanlığı
Television Bldg. - Maspero
Tel: 80 45 18 - 81 43 35
- İşçileri Bakanlığı
Sheikh Riham St. - Cairo
Tel: 31 711 - 21 347
- Yatırım ve Uluslararası Şirketler Bakanlığı
8, Adly St. - Cairo
Tel: 90 68 04 - 90 67 96
- Sulama ve Sudan ile İlişkiler Bakanlığı
Kasr El Eini St. - Cairo
Tel: 25 777 - 26 439
- Adalet Bakanlığı
Abassia - Cairo
Tel: 83 37 22 - 83 33 60
- Mahalli Valilikler Bakanlığı
7, Hussein Hegazi St. - Cairo
Tel: 24 095
- Kalkınma Bakanlığı
Nady El Seid St. - Dokki
Agrarian Reform Bldg. 2nd. floor
Tel: 70 61 26 - 70 15 87
- Çalışma Bakanlığı
Youssef Abbas St. - Nasr City
Tel: 60 44 84 - 83 84 48
- Parlamentoya Ait İşler (Parlamentik İlişkiler) Bakanlığı
Magless El Shaab St. - Garden City
Tel: 23 230
- Üretim ve Petrol Bakanlığı
2, Latin America St. - Garden City
Tel: 84 44 66 - 24 224 - 25 023
- Plânlama Bakanlığı
Nasr City
Tel: 83 81 43 - 83 81 63 - 60 16 98
- Bayındırlık, İmar ve İskân Bakanlığı
1, İsmail Abaza St., Kasr El Eini - Cairo
Tel: 23 529 - 21 932 - 90 83 33
- Sosyal Güvenlik Bakanlığı
3, El Falaki St. - Cairo
Tel: 91 77 99 - 91 12 88
- Tedarik ve İç Ticaret Bakanlığı
99, Kasr El Eini St. - Cairo
Tel: 27 832 - 22 624 - 33 882
- Turizm ve Sivil Havacılık Bakanlığı
110, Kasr El Eini St. - Cairo
- Ulaştırma, Haberleşme ve Deniz Nakliyatı Bakanlığı
99, Kasr El Eini St. - Cairo
Tel: 33 566 - 98 88 84 - 24 359

TÜRK BÜYÜKELÇİLİĞİ VE TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Nil Street, Giza - Cairo

Tel: 72 61 15 - 72 60 44

25, Falaki St. Bab-El-Louk - Cairo

Tel: 23 611

Teleks: 22721

Telgraf: "TURKOFIS" Cairo

İTHALATÇI KURULUŞLAR VE MÜMESSİLLİKLER

Mısır'ın önemli özel sektör ve kamu sektörü kuruluşları aşağıda tekdım edilmiştir.

İTHALATÇI KURULLUŞLAR

Kuruluşların İsim, Adres ve Telefonları

Misr Foreign Trade Company
1, Sharia Kasr El Nil, Cairo
Tel: 74 99 26
Teleks: 92233, 92782, 92370

Misr Import and Export Company
6, Sharia Adly, Cairo
Tel: 91 17 33 - 91 12 17 - 91 15 24

General Authorities for Supply Commodities
24, Gomhoria St. - Cairo
Tel: 91 92 17 - 91 94 62 - 91 93 99
Teleks: 92062

Eastern Co. for Tobacco and Cigarettes
450, Pyramids St., Guiza - Cairo
Tel: 85 45 80

İlgilendiği Konu

Otomobil, aksesuar ve yedek parçaları,
elektrikli aletler, madeni hammaddeler,
kömür, kağıt ve kağıt hamuru, şeker,
tütün ve gıda maddeleri ithalatı

Gıda maddeleri, kağıt, kitap, kimyasal
maddeler, donmuş et, balık ve kümes
hayvanları ithalatı

Canlı hayvan, et, balık, yemeklik yağ,
kuruyemiş, kuru üzüm, mercimek ve
çeşitli gıda maddeleri ithalatı

Tütün ve sigara ithalatı

Kuruluşların İsim, Adres ve Telefonları**İlgilendiği Konu**

Al Rida Trading and Distributing Import -
Export Agencies
El Nasr Building, Guiza Square 11/10
P.O.B. 74, Robia El Guiza, Guiza - Cairo
Tel: 91 33 07 - 72 02 54
Teleks: 92663

Bal ithalatı

Aly Mohamed Sid Ahmed
Kalawan and Ramses St. - Port Said
Teleks: 54164/043 LEM

Elma ithalatı

National Mohandess Co. for Macaroni and
Pastes Industry
30, Ramses St. - Cairo
Tel: 74 57 53 - 74 16 73
Teleks: 93246 ENGSI UN

İrmik ithalatı

Southern Cairo Flour Mills Company
148, El Sad El Barani St., Sayede Zeineb - Cairo
Tel: 98 05 50 - 84 57 64 - 98 24 61

İrmik ithalatı

The General Co. Supply and Commerce
Amr İbrahim Caman and Ayman Nil
347, Soudan St. Cairo
Tel: 81 59 77
Teleks: 92222 Hiltol UN

Domates salçası ve her çeşit gıda madde-
leri ithalatı

Mettco
33, Abdel Khalek Sarwat St., Cairo
Tel: 74 86 30
Teleks: 93802 GOODY UN

Mercimek ithalatı

Standart Trade
347, El Sudan St. Sahafian Guiza - Cairo
Tel: 80 43 55
Teleks: 92275

Mercimek ithalatı

El Nasr Export Import Co.
28 A Talaat Harb St. - Cairo
Tel: 74 85 00
Teleks: 92232

Tütün, canlı hayvan, kimyasal maddeler,
gübre, metal, tekstil, kereste, kauçuk, çay
ve her türlü gıda maddeleri ithalatı

Egyptian Cement Office
21, 26th July St. - Cairo
Tel: 56 699 - 40 497

Çimento pazarlama ve dağıtımı

Arab Foreign Trade Company
12, Sharia Youssef El Guindi - Cairo
Tel: 28 562 - 28 565
Teleks: 2240

Kimyasal maddeler, makina ve aletler, elek-
trikli aletler, zirai ilaçlar ve demir ithalatı

Tractors and Engineering Company
18, Emad El Din St. - Cairo
Tel: 74 35 00 - 74 36 09
Teleks: 2247

Traktör, vinç ve diğer ağır sanayi makina-
larının ithali ve üretimi

Kuruluşların İsim, Adres ve Telefonları

International Trade Corporation Ltd.
11, Orabi St. P.O.B. 1822 - Cairo
Tel: 74 39 85 - 74 38 41 - 74 11 33
Teleks: 92644

The General Company for Trading and Chemicals
26, Sherif St. Immobilia Bldg. - Cairo
Tel: 75 56 44 - 74 81 45, - 75 63 38
Teleks: 92246 - 93986 - 93602

Arab Timber Industries Co. (ATICO)
49, Alex St., Heliopolis - Cairo
Tel: 87 31 24 - 87 31 31
Teleks: 92550

Mısır Car Trading Company
12, Abdel Khalek Sarwat St. - Cairo
Tel: 74 58 00 - 74 60 07
Teleks: 92362

Nasr City Co. for Housing and Development
4, Youssef Abbas St. - Nasr City
Tel: 60 37 11 - 60 37 16
Teleks: 93648

International Trading Co.
33, Kasr El Nile St. - Cairo
Tel: 74 20 29 - 74 18 86
Teleks: 720

General Company for Trade
28, Surya St. El Mohandessen - Cairo
Tel: 70 91 39
Teleks: 3857

Vart International Export
1, Istamboul St. - Alexandria
Tel: 79 566 - 20 698
Teleks: 1027

Anwar Sammakia
23, Rue Bolbol - Bulkley - Alexandria
Tel: 47 193

Refaatcom Factory for Safety Glass
Sidi Gaber St., Cleopatra les Bains - Alexandria

Arinco for International Trade
25, Gaza St. Mohendisine, Dokki, Giza - Cairo
Teleks: 92501 Dokki Un Att..

East and West Co.
El Toukhy TAWAKOL
91, Gomhorie St. - Cairo

Mohsen Mohammed Vahmy
El Sawra St. Family Passage P.O.B. 45
El-Mansoure

Mobarek the Egyptian Firm of Trade
P.O.B. 23, Souhag

İlgilendiği Konu

PVC boruları ithalatı

Kimyasal maddeler, her çeşit boyalar, fotoğraf aletleri, saatler ve traş bıçakları ithalatı

Her çeşit kereste ve orman ürünleri ithalatı

Otomobil, kamyon, treyler, vinç, motosiklet, bisiklet, lastik, yedek parça ithalatı ve pazarlaması

Cam ithalatı

İnşaat demiri ve demir çelik mamulleri ithalatı

İnşaat demiri ve demir çelik mamulleri ithalatı

Hediyeelik eşya ithalatı

Pencere camı, her çeşit kuruyemiş ve ziraat ürünleri ithalatı

Her çeşit cam ve cam mamulleri ithalatı

Kuruyemiş, gıda maddeleri ithalatı

Kırtasiye malzemesi, traş makine ve bıçağı, gıda maddeleri ve teyp ithalatı

Marangozluk işlerinde kullanılan her çeşit tutkal ve yapıştırıcı madde ithalatı

Soyadan yağ çıkarma makinası, canlı hayvan ve tavuk yemi makinası ithalatı

ŞEHİRİÇİ ULAŞIM

Mısır'da özellikle Kahire'de dünyanın pek az ülkesinde bulunan bir trafik sorunu mevcuttur. Yüksek orandaki işsizlik nedeniyle Kahire'ye kırsal kesimden gelen büyük bir akım olmuştur. Son 10 yılda Kahire nüfusu 2-3 misli artmış, altyapı yetersiz kalmıştır. Kamu ulaşımı imkanları çok sınırlıdır. Otobüsler devamlı dolu olup, binmek çok zordur. İniş ve binişler, otobüs duraklarından çok, otobüsün hızının azaldığı kavşak ve meydanlarda atlamalar şeklinde olmaktadır. Tramvaylar nisbeten تنها ise de çok mahdut bölgeler arasında çalışmaktadırlar. Metro ise Kahire'nin banliyösü durumunda olan Helwan (sanayi bölgesidir) ile daha modern ve temiz olan Heliopolis arasında yer üstünde çalışmakta ve çalışma saatlerinin başlangıcı ve sonunda çok kalabalık olmaktadır. Halkın önemli bir kısmı şehiriçi ulaşımında taksi kullanmaktadır. Genellikle taksiler dolmuş gibi çalışmakta, ilk aldığı yolcunun gidiş istikametinde yolcular almaktadır.

Taksilerde, taksimetre olmasına rağmen genellikle kullanılmamakta ve Mısırlıdan istenilen ücretin 5-10 katı yabancından istemektedir. İşadamlarımızın günlük taksi tutmalarında ve pazarlık yapmalarında yarar vardır. Trafik sıkışıklığı nedeniyle bir gün 15-20 dakikada vasıta ile gidilen yolun ertesi gün 1.5 saatte gidilmesi görünen olaylardandır. Telefonla temas veya bilgi verilmesi adet değildir. Bu nedenle trafik, iş temalarında daha önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Büyük otellerde Limousine şirketinin Mercedes taksileri (siyah renkli, tarifeli) mevcuttur. Bu taksilerle şehir merkezindeki otellerden havalalarına (pazarlık yapılmaz) gidilmektedir. Diğer taksiler (genelde siyah beyaz renkte) en kısa mesafeye 1 Mısır lirası, uzun mesafeye ise 8-10 Mısır lirası istemektedir. Mısır'da otomobil kiralamak mümkündür. Otomobil kiralamak isteyenler aşağıdaki adreslere başvurabilirler.

KAHİRE

AVIS

16, Maamal el-Sukar St., Garden City, P.O.B. 2709

Tel: 28 998 Teleks: 92657

Havaalanı bürosu: Tel: 96 87 00 - 96 81 39

Hilton, Meriden, Sheraton, Sheraton Helopolis, Jolie Ville otellerinde bürosu vardır.

BUDGET

5, El Makribi St. Zamalek

Tel: 80 00 70 Teleks: 94272

Havaalanı bürosu: Tel: 66 77 11 - 4223

Bena House ve Oberoi otellerinde bürosu vardır.

EUROPCAR

18, Maamal El-Sukar St., Garden City

Tel: 20 475 - 22 576 Teleks: 93275

Havaalanı bürosu: 87 37 75 - 98 67 00

Indiana otelinde bürosu vardır.

HERTZ

15, El-Nabatat St., Garden City

Tel: 22 948 - 23 203 - 93 62 70 Teleks: 319

Hyatt El-Salam, Hyatt Prince ve Preşident otellerinde bürosu vardır.

İSKENDERİYE

AVIS

Hotel Cecil

Tel: 80 70 55 - 80 75 23

Teleks: 92657

EUROPCAR

Montazeh Sheraton Hotel

Tel: 96 92 20 - 96 85 50

OTELLER VE LOKANTALAR

OTELLER

Mısır'da lüks otellerde önceden yer ayrılıp konfirmasyon almadan yer bulmak zordur. İkinci veya üçüncü sınıf otellerde resepsiyonla anlaşmak suretiyle yer bulunabilir.

Tüm otellerde geceleme ücreti üzerinden
ayrıca yüzde 12 oranında vergi alınır.

Kahire'deki Oteller:

- El Salam Hyatt : Havaalanından 7. km., şehir merkezinden 17 km. uzaklıktadır. Beş yıldızlık bir oteldir.
P.O. Box 614, Abdel-Hamid Badawi Street, Heliopolis
Tel: 86 70 53 Teleks: 92184 elhyt
- Hyatt Prince : Havaalanından 6 km., şehir merkezinden 12 km. uzaklıktadır.
El-Tayaran Street, Nasr City
Tel: 60 48 11 Teleks: 93242 hypri
- Meridien : Havaalanına 25 dakikadır. 5 yıldızlık bir oteldir.
P.O. Box 228, Corniche El-Nil Street
Tel: 84 54 44 Teleks: 325
- Shepherds : 5 yıldızlık bir oteldir.
Corniche El-Nil Street, Garden City
Tel: 33 800 Teleks: 379 Shepotel
- Ramses Hilton : Havaalanına 45 dakikadır.
1115, Corniche El-Nil Street
Tel: 74 44 00 - 79 90 00 Teleks: 94260 hiram un
- Nile Hilton : Alışveriş merkezine çok yakındır. Beş yıldızlık bir oteldir.
Tahreer Square
Tel: 81 18 11 Teleks: 92222 hiltels un
- Novotel : Bitişğinde olan havaalanına ücretsiz yolcu taşıma servisi vardır. Şehir merkezinden 15 km. uzaklıktadır.
P.O. Box 8, Cairo Airport
Tel: 66 13 30 - 69 35 30 Teleks: 93711 novel
- Sheraton Hotel : Şehir merkezinde bulunmaktadır. 5 yıldızlık bir oteldir.
P.O. Box 11, Galae Square, Giza
Tel: 98 30 00 Teleks: 92041 shera
- Heliopolis Sheraton : Havaalanından 1 mil, şehir merkezinden 10 mil uzaklıktadır. 5 yıldızlık oteldir.
Vruba Street, Heliopolis
Tel: 66 55 00 - 66 77 00 Teleks: 93300
- Mena House Oberoi : Piramidlerin yakınında 5 yıldızlık bir oteldir.
Pyramids Street, Giza
Tel: 85 54 44 Teleks: 92316
- Holiday Inn Sphinx : Piramid ve sfenkslerin yakınındadır.
P.O. Box 45, Alexandria Desert Road Pyramids, Giza
Tel: 85 62 08-9 Teleks: 93775 holin un
- Marriott : 5 yıldızlık bir otel olup, yeni açılmıştır.
P.O. Box 33, Zamalek
Tel: 65 10 91 Teleks: 92163 marun
- Holiday Inn Pyramids : Havaalanından 32 km., şehir merkezinden 11 km. uzaklıktadır. 5 yıldızlık bir oteldir.
P.O. Box 25, Giza, Pyramids
Tel: 85 64 77 Teleks: 93775 holin un

İskenderiye Şehrindeki Oteller :

- Palestine : 5 yıldızlık oteldir.
Montazah Palace
Tel: 96 86 63 Teleks: 54027 palotl
- San Stefano : 4 yıldızlık oteldir.
Al-Geish Avenue
Tel: 63 580 Teleks: 54201 santel
- Cecil : 4 yıldızlık oteldir.
16, Saad Zaghloul Square
Tel: 80 75 32 Teleks: 54358 cecil
- Montazah Sheraton : Nozah Havaalanına 9 mil uzaklıktadır.
Corniche Road, Montazah
Tel: 96 92 20 - 96 85 50 Teleks: 54706

Asvan Şehrindeki Oteller :

- New Cataract : 5 yıldızlık oteldir.
Abdal al-Tahrir Street
Tel: 32 22 Teleks: 92720 ascet
- Aswan Oberoi : Elephantine Island
Tel: 34 55 Teleks: 92120 obroi

Lüksor Şehrindeki Oteller :

- Winter Palace : 5 yıldızlık oteldir.
El Nil Street
Tel: 22 22 - 20 00 Teleks: 92160 winter
- Etap : Corniche El Street
Tel: 20 11

LOKANTALAR

Mısır'daki 1. sınıf otellerin lokantasında ve şehir merkezlerindeki lüks lokantalarda kaliteli yemek yenilmektedir. En iyi ve pahalı restoranlar Meridien, Ramses Hilton ve Marriot otellerindedir. Arabesque, Caroli, Aladin gibi restoranlarda Batıya ve Mısır'a özgü yemekler sunulmaktadır. Bunlar arasında güveçte pilav, şış kebab, tavuk ve bazı Mısır yemekleri ve Om Ali denilen Mısır tatlısı yabancılar tarafından beğenilmektedir.

Kahire'deki lokantalar :

Ala Din
26, Shirif St.
Tel: 75 56 94 - 74 82 94

Arabesque
6, Kasr El Nil St.
Tel: 75 98 96

Caroli
12, Kasr El Nil St.
Tel: 74 64 34

Da Baffo (İtalyan Restaurant)
El-Batal Ahmed Abdel Aziz St.
End El Haram St.
Tel: 85 35 82

Felfala
15, Talaat Harb St.
Tel: 97 77 51

Fo Ching (Çin Restoranı)
28, Talaat Harb St.
Tel: 75 61 84

La Rose
58, Maryotie Canal St. - Zamalek
Tel: 85 57 12

Naniwa (Japon Restoranı)
3, Lebanon St. - Mohandesm
Tel: 80 64 70

Paprika
1129, Cournich El Nil St
Tel: 97 23 47

Scarabee Du Meridien Hotel
Tel: 98 49 67 - 84 54 44

İskenderiye'deki Lokantalar :

Santa Lucia
40, Safeya Zaghlul St.

The Elite
13, Safeya Zaghlul St.

Pam Pam
23, Safeya Zaghlul St.

TATİL GÜNLERİ

İşçi Bayramı	: 1 Mayıs
Bahar Bayramı	: 9 Mayıs
Kurtuluş Bayramı	: 18 Haziran
Bankalar Bayramı	: 1 Temmuz
İhtilâlin Yıldönümü	: 23 Temmuz
Silahlı Kuvvetler Bayramı	: 6 Ekim
Süveyş Şehri Bayramı	: 24 Ekim (Yalnız Süveyş'te kutlanır)
Zafer Bayramı	: 23 Aralık

İslâm dinî bayramları olan Kurban (4 gün) ve Şeker Bayramı (3 gün), Hz. Muhammed'in Doğum Günü, Hicri Yeni Yıl ve Hristiyan dinî bayramları olan Ortodoksların Noel ve Paskalya günleri tatil olup her sene ay yılına göre değişmektedir.

ÇALIŞMA SAATLERİ

Bankalar için çalışma saatleri:

Pazartesi - Perşembe, Cumartesi	08:30 - 13:30
Pazar	10:00 - 12:00

Devlet Daireleri için çalışma saatleri:

Cumartesi - Çarşamba	08:00 - 14:00
Perşembe	08:00 - 13:00

İşyerleri için çalışma saatleri:

Yaz ayları için, devlet dairelerinin çalışma saatlerinin aynısıdır.

Kışın:

Cumartesi-Çarşamba	09:00 - 13:00
	16:00 - 19:00
Perşembe	09:00 - 13:00

Ramazan müddetince çalışma saatleri her gün 09:00-13:00 arasındadır. Cuma günleri resmi tatil olup tüm işyerleri kapalıdır.

NAKLİYAT

Türkiye'den Mısır'a düzenli deniz seferleri yoktur. İskenderiye limanının dolu olmasından dolayı mal boşaltmak için limanda uzun süre beklemeler olmaktadır. Navlun fiyatları açık ve konteynır yüke ve malın cinsine göre değişmektedir. İskenderiye, Port Said ve Süveyş Mısır'ın en önemli limanlarıdır. İskenderiye ve Port Said limanlarına draftı 10.67 m'den, Süveyş limanına ise 12.19 m'den fazla olan gemiler giremezler. Mısır'da ithalatçı kamu kuruluşları FOB olarak yapılacak ithalatta ithal ettikleri malı taşıyacak kargo şirketini Mısır Deniz Yolları Şirketi (Egyptian Company for Maritime Transport/MARTRANS-7 Abdel Khalek Sarwat St. POB 2196 - Cairo, Tel: 97 03 17/9, 41283 Teleks: 92243 Martrans) kanalıyla bulmak zorundadırlar. Eğer ithalat CIF veya CF olarak yapılacaksa malı taşıyacak şirketin MARTRANS tarafından oraylanması gerekmektedir. Navlun ücretlerinin Mısır lirası olarak ödenmesi şartıyla ithalatçı firma istediği taşıyıcıyı seçmek hakkına sahiptir.

Süveyş Kanalı'nı genişletme ve derinleştirme programı 1981 yılında tamamlanmış, tam yüklü 150 bin tona kadar gemilerin kanaldan geçme olanağı sağlamıştır. Süveyş kanalı yetkilileri kanalı daha da genişletmek ve 260 bin tona kadar tam yüklü gemilerin geçmelerini sağlamak için çalışmalar yapmaktadırlar.

1982 yılında kanalda taşınan yük tonajı ortalama günlük 1.02 milyon ton, kanal geliri ise ortalama 2.7 milyar \$'dır.

GENEL PAZARLAMA İLE İLGİLİ ETKENLER

ÖZEL ŞARTLAR

Taze ve kuru meyvalar, patates, yeşil sebze konserveleri, bitki ve tohumlar ithalatında özel kurallara sahiptir. Alkol ihtiva eden içkilerde kalite yönünden kurallara tabiidir. Böcek ilaçlarında da ithal müsaadesi aranır.

Taze ette kesimden önceki son üç ay içinde hayvanın bulaşıcı bir hastalığı bulunmadığını gösterir bir sağlık sertifikası ile hayvanın islami kurallara göre kesildiğini belirten bir belge aranmaktadır (deri ve artıklar da dahil).

Konserve ette, kesim esnasında sağlık yetkililerinin kontrolüne ilişkin bir sağlık sertifikası aranmaktadır.

Hayvan yağlarında, sebzelerde, domates özünde, sosunda ve suyunda ayrıca tuz ve sabunda kalite standard istemleri bulunmaktadır.

Bütün kozmetiklerde, tıbbi sabunlarda ve pastillerde ve diş pastalarında, veterinerlik ürünlerinde özel kurallar bulunmaktadır (Mısır Sağlık Bakanlı-ğında kayıtlı koşullarla).

Ecza ürünlerinde, menş e ülkesinde satışına izin verildiğine ilişkin bir sertifika da aranmaktadır.

Tereyağı ve benzeri yağlarda borik asitden arındırıldığına veya diğ er koruyucularla takviye edildiğine ilişkin sertifika aranır.

Viskide menş e sertifikası, yaşı ve sağı k kurallarına ilişkin sertifika aranır.

GÜMRÜK TARİFELERİ

Mısır Arap Cumhuriyeti tek sütunlu ithalat tarifesini kullanmaktadır (B.T.N.-Brüksel Tarife Nomenklatürü).

Gümrük vergilerinin çoğunluğu CIF değ er üzerinden advalorem vergilerdir. Vergi oranları sıfır değ erden % 1000 arasında pekçok değ erde olup genellikle % 2 ile % 40 arasında değ işmektedir.

Değ erli olmayan tüketim mallarında genellikle % 50 den % 300 e hatta bazı kalemlerde % 3000 e kadar yükselmektedir.

Özel gümrük kanunları ve ithalat 43 no.lu yatırım kanunu ile yönetilir.

Mısır, Arap Ortak Pazarının bir üyesi olup diğ er üye ülkelerden yapılan özel ithalatta tercihli vergiler uygulamaktadır.

Mısır, uygulamakta olduğ u istatistiki ve gelişmiş vergilere ilave olarak;

1. Yaya vergiler (Pavement Duty) (Uygulanabilir gümrük vergileri üzerin-den % 3)

2. Hamallık vergisi (Porterage Duty) (Malların cinsine bağı lı olarak metrik ton başına % 20 veya % 40 Mısır pound'u)

3. Deniz vergisi (Marine tax) (Mısır limanlarından ithal edilen mallar için CIF değ er üzerinden % 2)

4. Çeş itli kalemlerde % 8 sürtaks vergiler.

5. İlave vergiler (Supplementary Duty) (Lüks maddeler de % 10- %20)

İSTİHSAL VE İSTİHLAK VERGİLERİ

Spesifik alkollü içkiler, saf ve içilmez alkol, motorlu taşıt bataryaları, benzin (lekecilikte), kahve, pamuk ipliği, saf veya fermente un, fuel oil, yakıcılar, makina yağı, kibritler, mineral yağlar, oyun kağıtları, suni ipek lif ve pamuk ipliği, şeker, taşıt lastiği, yün iplik'te bu vergiler alınır. Ayrıca brandy, cin, viski ve konyak bunlara dahildir.

